

CARACTERITZACIÓ DE L'ESPAI
DE L'HÀBITAT PROTOHISTÒRIC
DE L'ILLA DE MENORCA:
LES CASES DE PLANTA CIRCULAR
TALAIÒTIQUES

VOLUM II

Joaquim Pons Machado

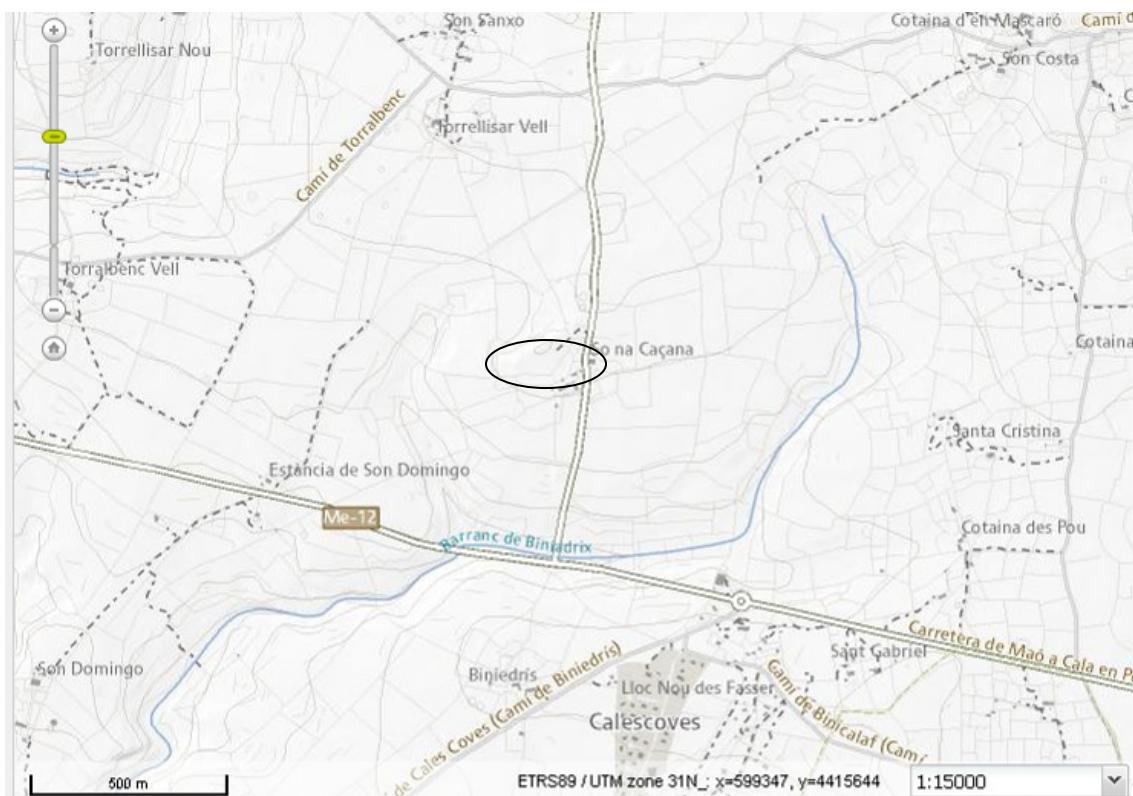
UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

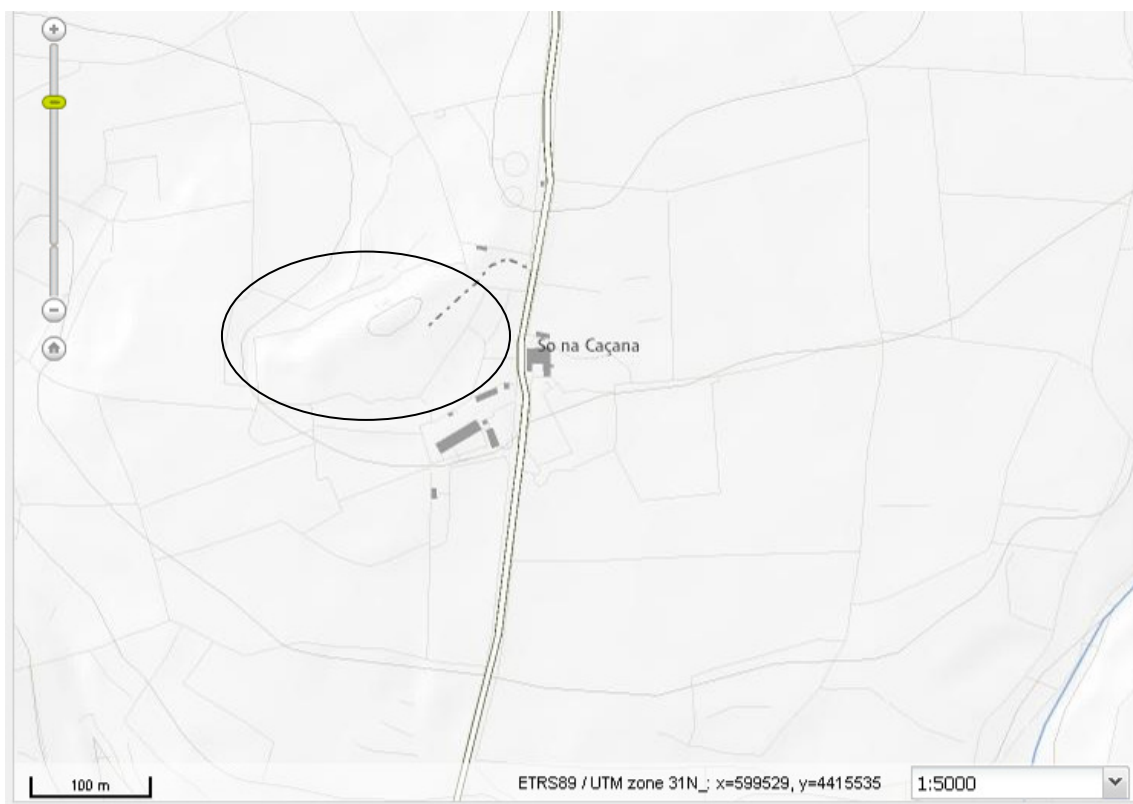
Disseny portada: Marga Sintès

SO NA CAÇANA

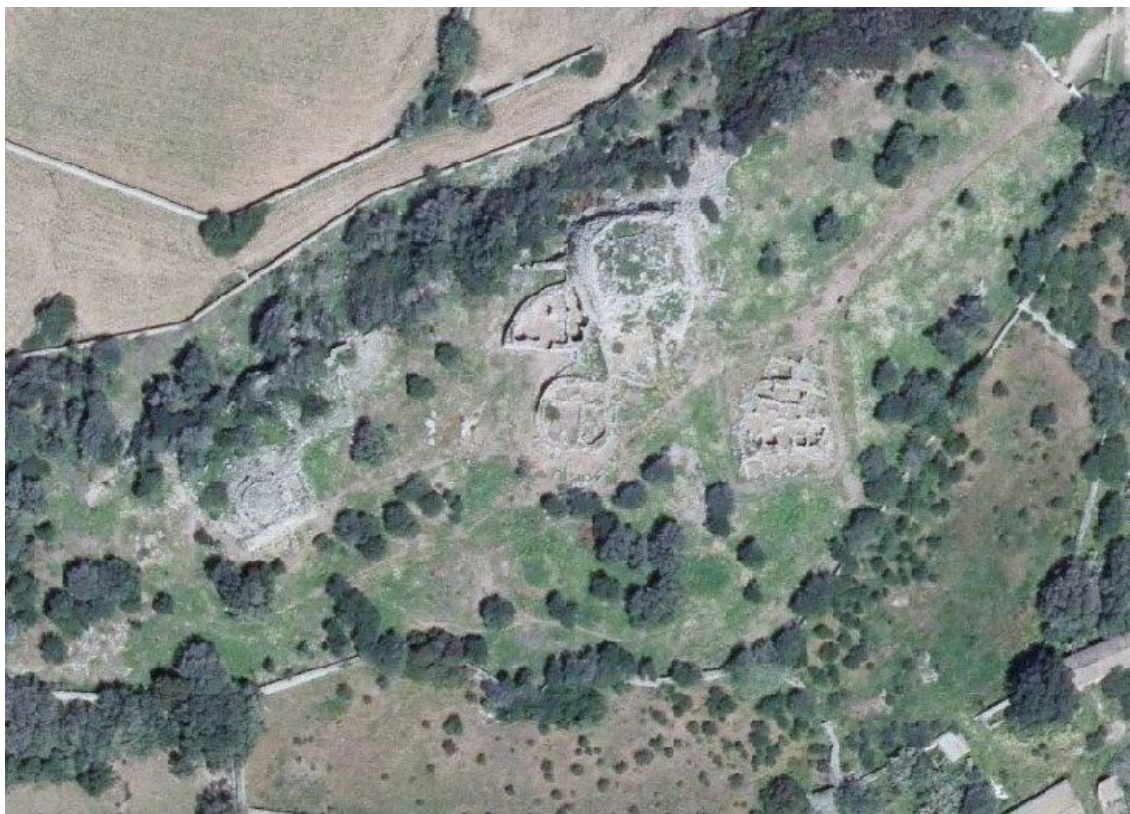

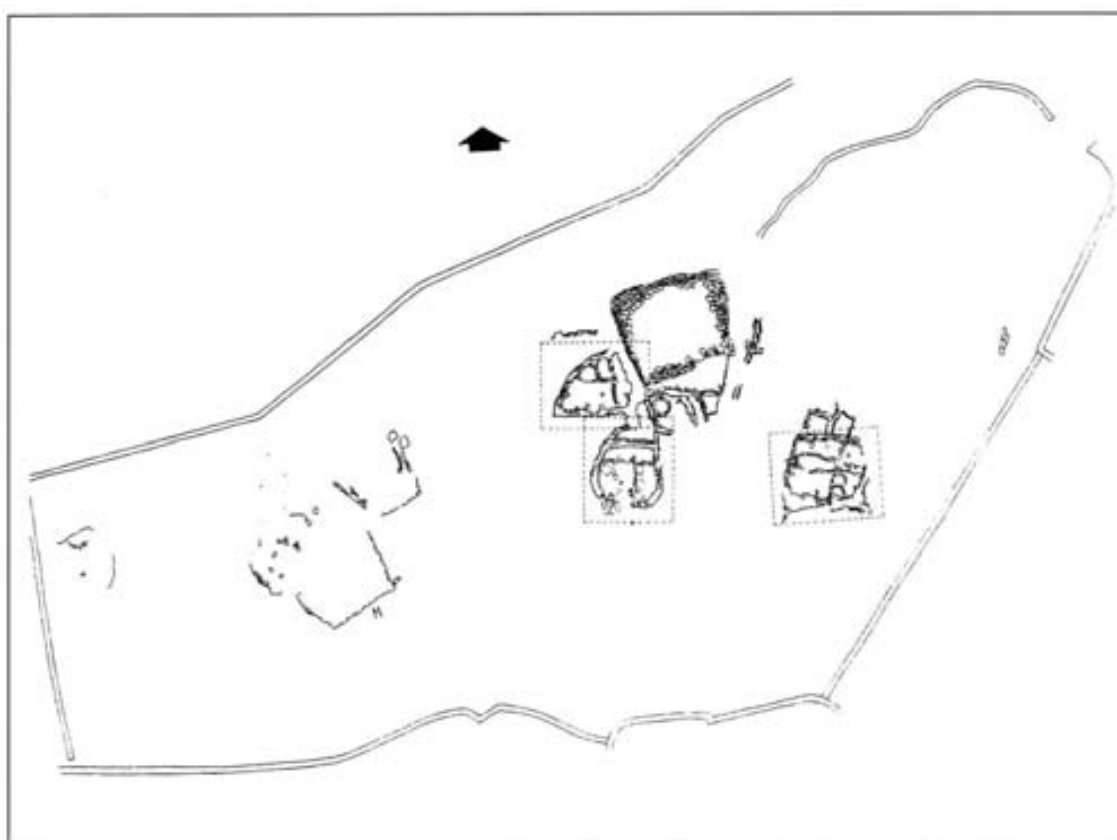
Mapa topogràfic de la zona de So na Caçana a escala 1:15.000 (IDE Menorca)

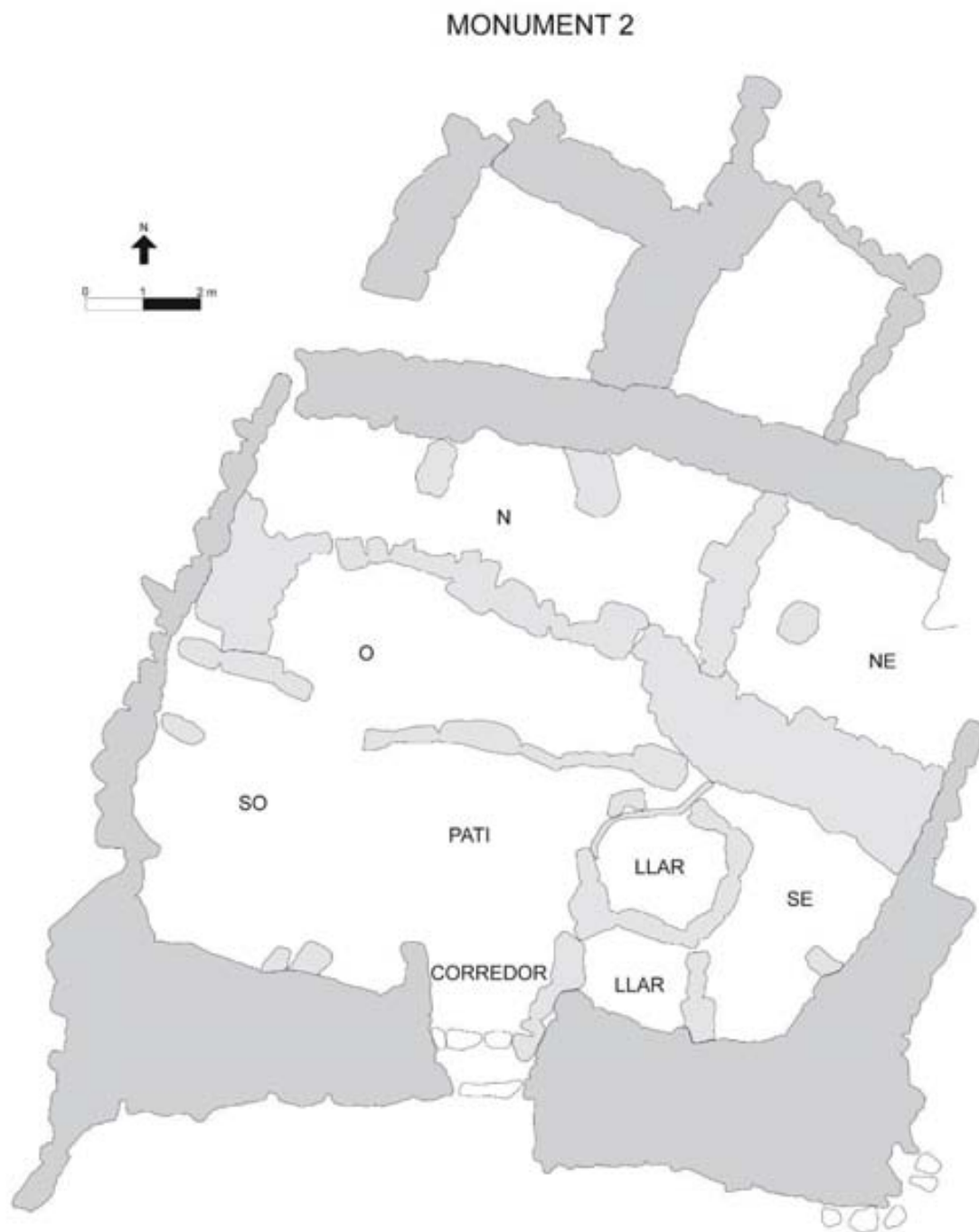
Mapa topogràfic de la zona de So na Caçana a escala 1:5.000 (IDE Menorca)

Ortofotografia del jaciment de So na Caçana (IDE Menorca)

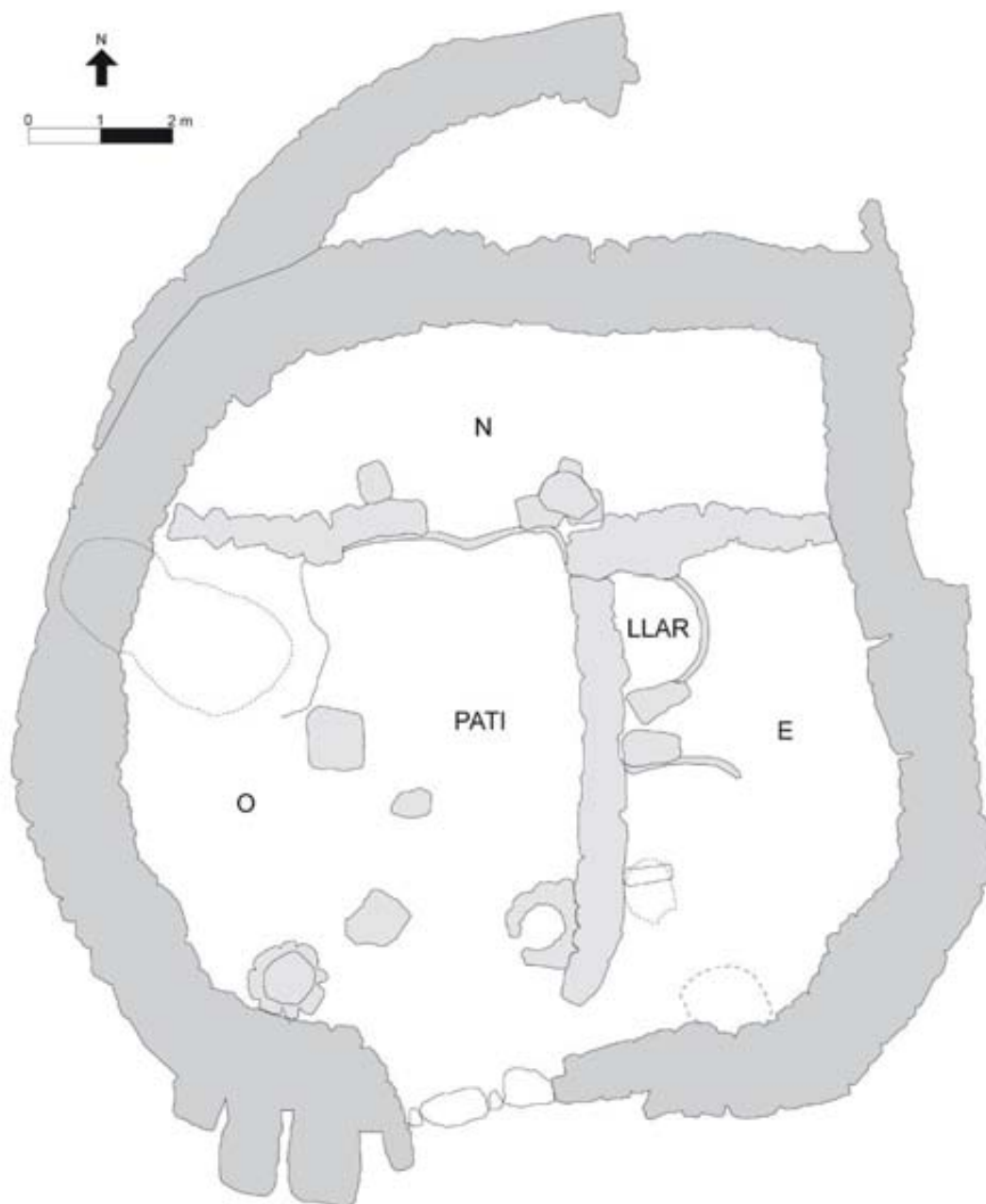

Plànol dels diferents Monuments localitzats a So na Caçana (Plantalamor, 1997)

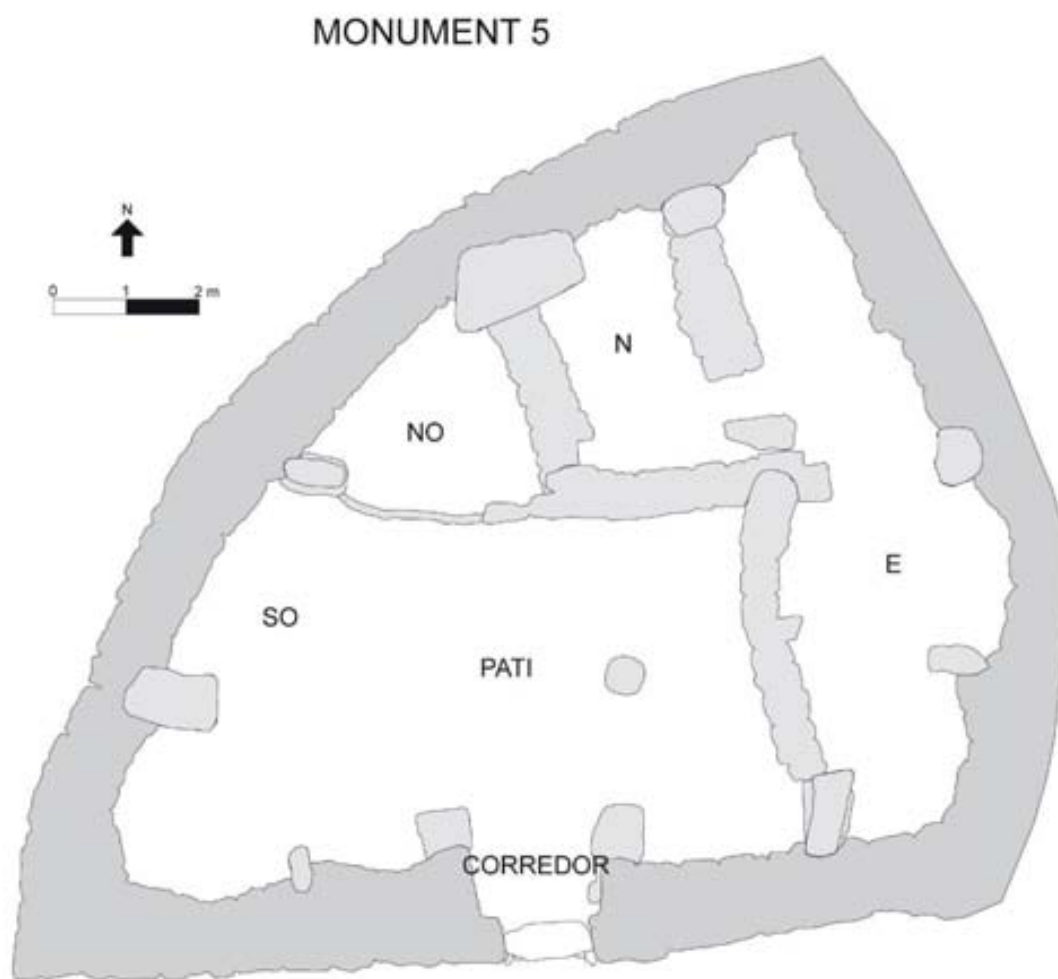

Plànol del Monument 2 de So na Caçana (segons Plantalamor, 1991)

MONUMENT 3

Plànol del Monument 3 de So na Caçana (segons Plantalamor, 1991)

Plànol del Monument 5 de So na Caçana (segons Plantalamor, 1991)

Monument 2 de So na Caçana acabat d'excavar (Plantalamor, 1991)

Monument 3 de So na Caçana acabat d'excavar (Plantalamor, 1991)

Vista del Monument 4 de So na Caçana (Plantalamor, 1991)

Monument 5 de So na Caçana acabat d'excavar (Plantalamor, 1991)

Vista general del Monument 2 de So na Caçana vist des de l'O

Façana del Monument 2 de So na Caçana

Porta d'accés del Monument 2 de So na Caçana

Pedres betil localitzades al corredor d'accés del Monument 2 de So na Caçana

Vista de la zona E amb llars de foc circulars del Monument 2 de So na Caçana

Vista de la zona O del Monument 2 de So na Caçana

Detall constructiu del mur interior de la façana del Monument 2 de So na Caçana

Columna de l'antic recinte de taula del Monument 2 de So na Caçana

Espai posterior a la columna de la taula del Monument 2 de So na Caçana

Habitacions de la zona N del Monument 2 de So na Caçana

Habitacions de la zona N del Monument 2 de So na Caçana

Enllosat d'una habitació de la zona N del Monument 2 de So na Caçana

Vista general del Monument 3 de So na Caçana vist des del N

Mur exterior del Monument 3 de So na Caçana

Pati central del Monument 3 de So na Caçana

Façana del Monument 3 de So na Caçana

Zona O del Monument 3 de So na Caçana

Zona N del Monument 3 de So na Caçana

Vista del pati del Monument 3 de So na Caçana des del N

Zona E del Monument 3 de So na Caçana

Absis clausurat del Monument 3 de So na Caçana

Façana del Monument 5 de So na Caçana

Mur exterior O del Monument 5 de So na Caçana

Porta d'accés del Monument 5 de So na Caçana

Vista de la porta des de l'interior amb les fornícules laterals
del Monument 5 de So na Caçana

Espai central i columna de taula del Monument 5 de So na Caçana

Columna de taula i murs de reforma de la zona E del Monument 5 de So na Caçana

Zona O amb mur fets amb grans lloses planes, pilastres monolítiques i fornícula del Monument 5 de So na Caçana

Zona E amb fornícules del Monument 5 de So na Caçana

Pilastra monolítica amb capitell del Monument 5 de So na Caçana

Zona N del Monument 5 de So na Caçana

Zona O amb fornícula del Monument 5 de So na Caçana

Zona N amb fornícula del Monument 5 de So na Caçana

Vista general del Monument 4 de So na Caçana

Estructura circular davant la façana del Monument 4 de So na Caçana

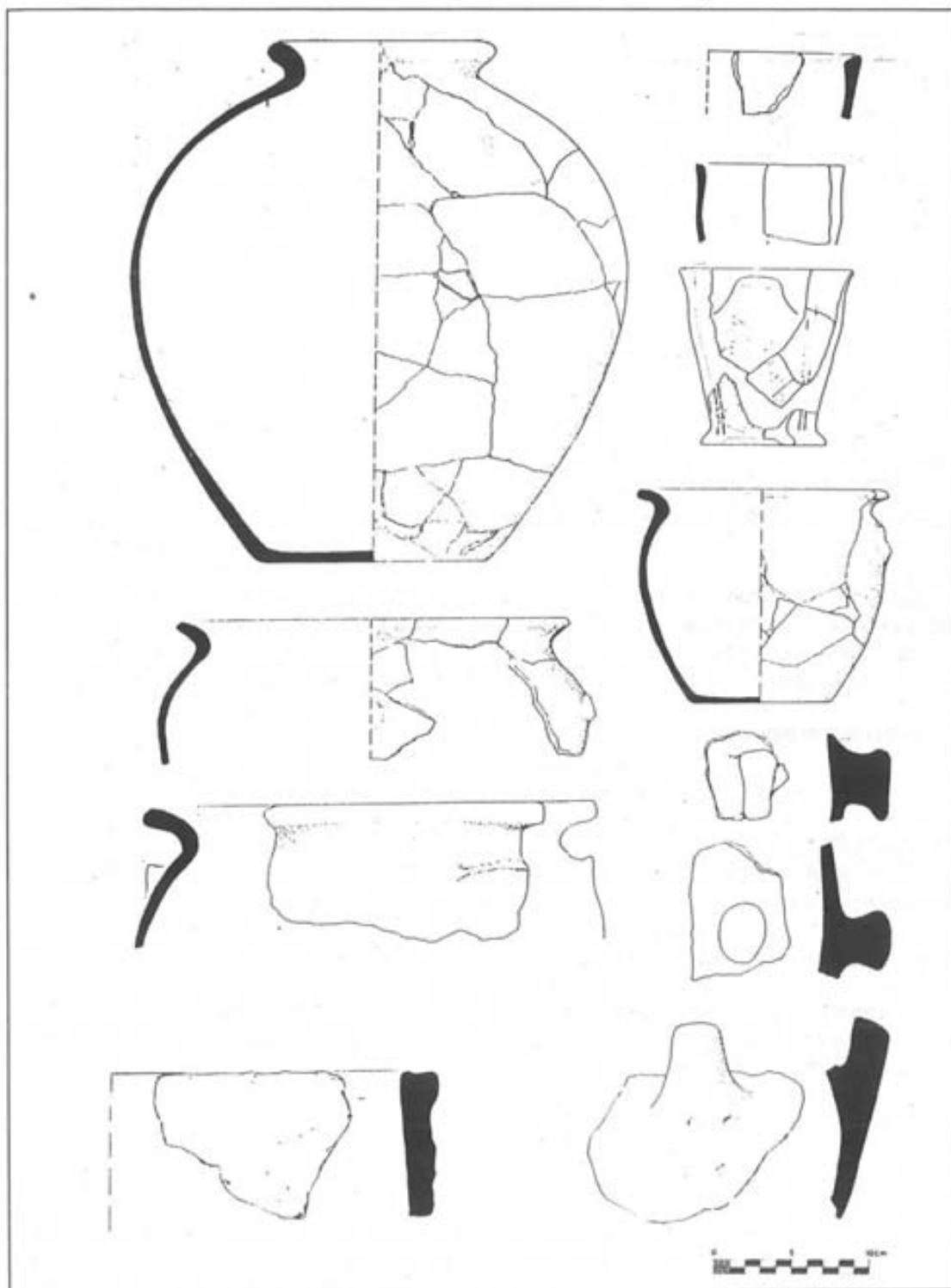
Possibles restes de cantera d'extracció de blocs a l'entrada del jaciment de So na Caçana

Possibles restes de cantera d'extracció de blocs a l'entrada del jaciment de So na Caçana

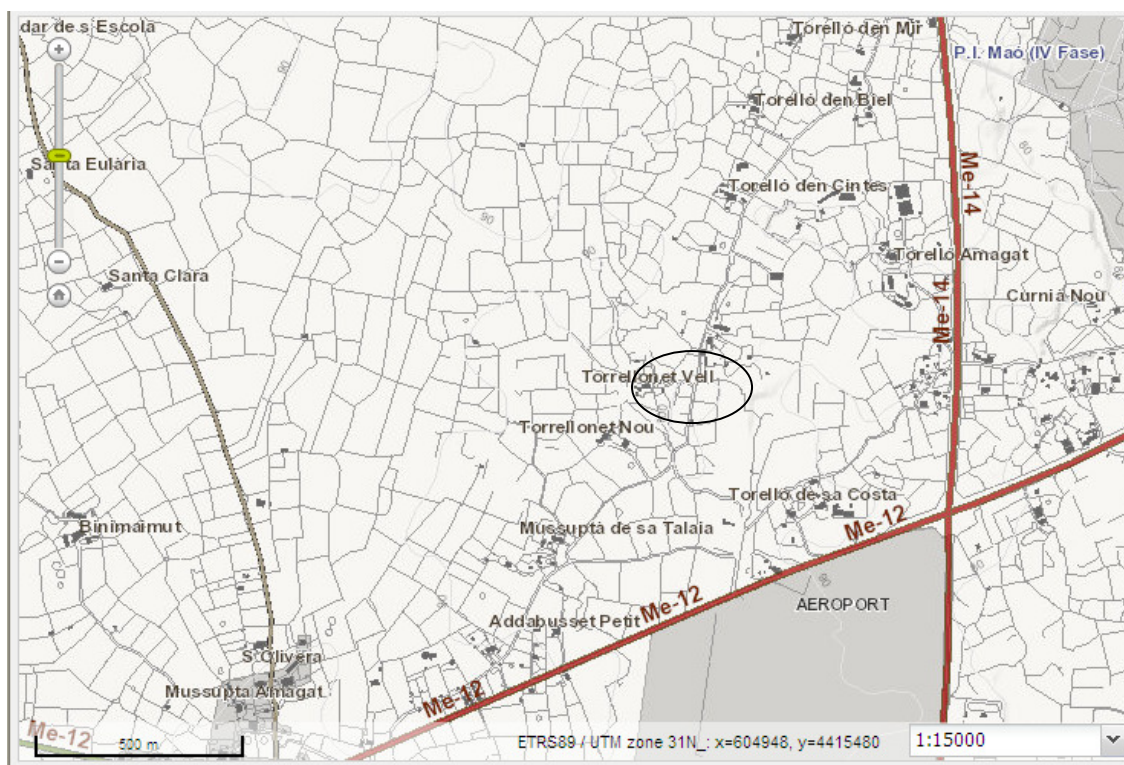
Restes de murada de l'assentament de So na Caçana

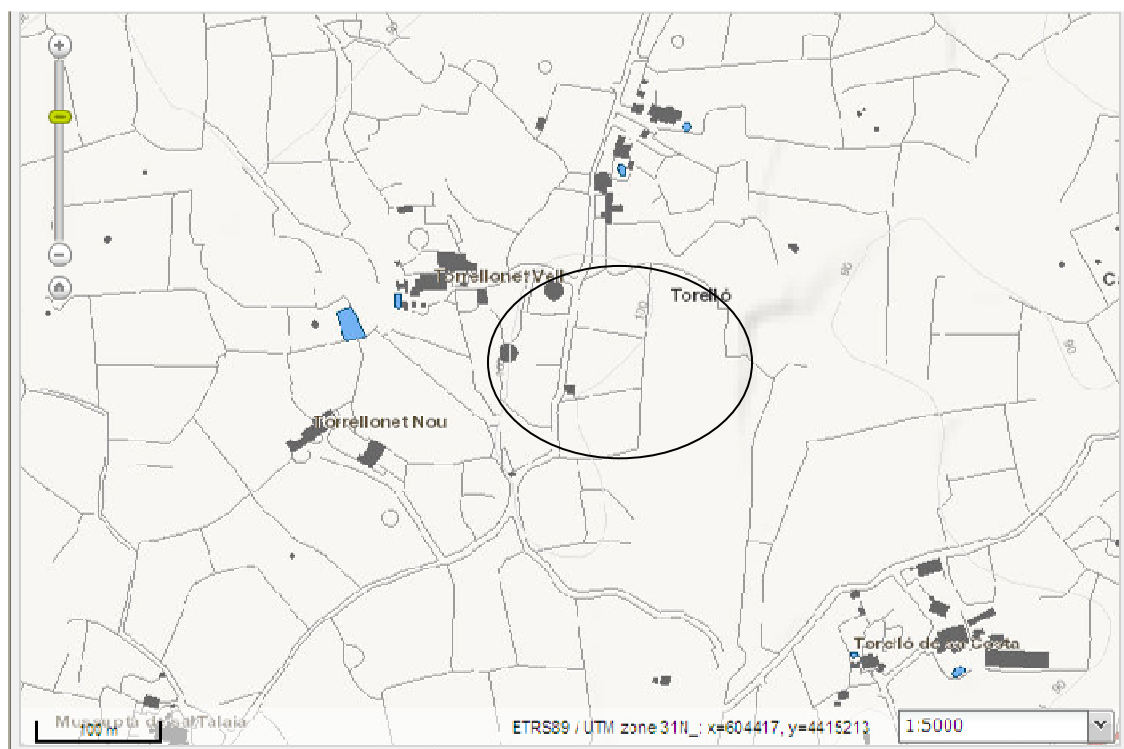
Materials procedents de l'àbsis del Monument 3 de So na Caçana (Plantalamor, 1991)

TORELLÓ

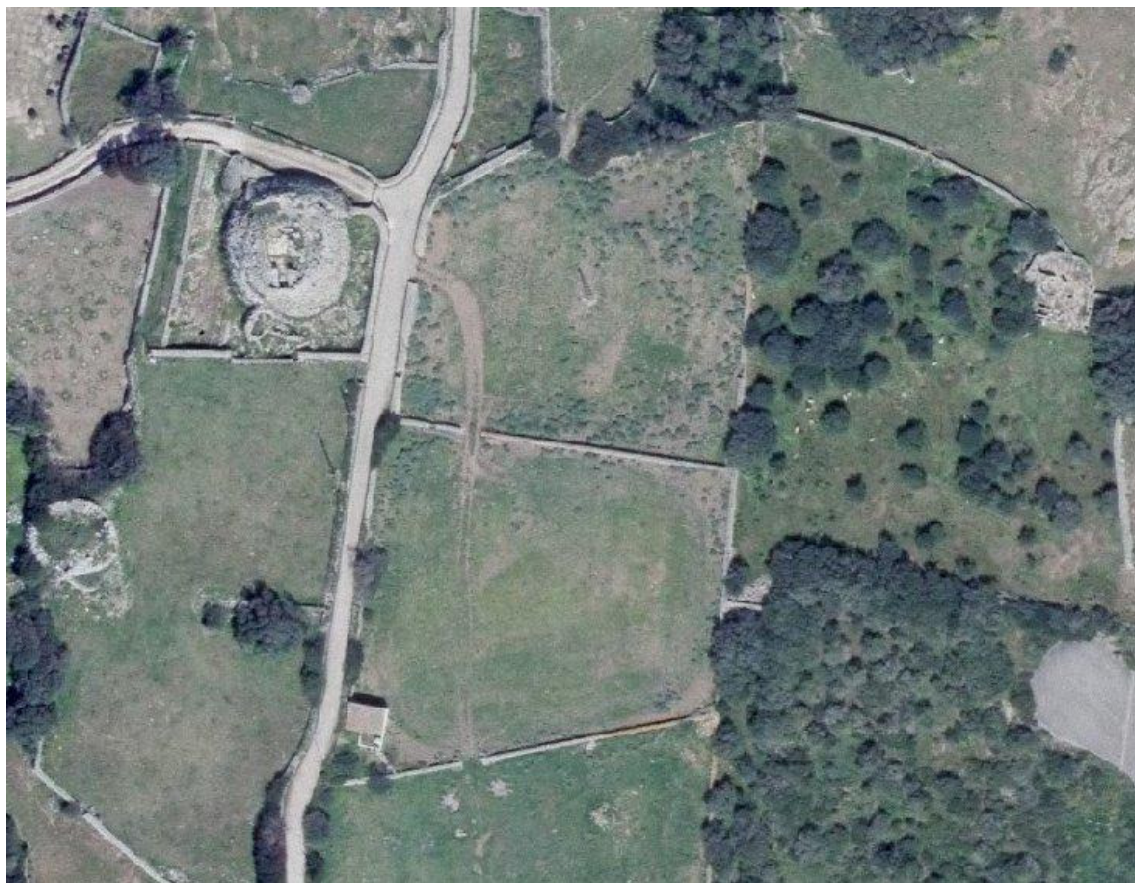

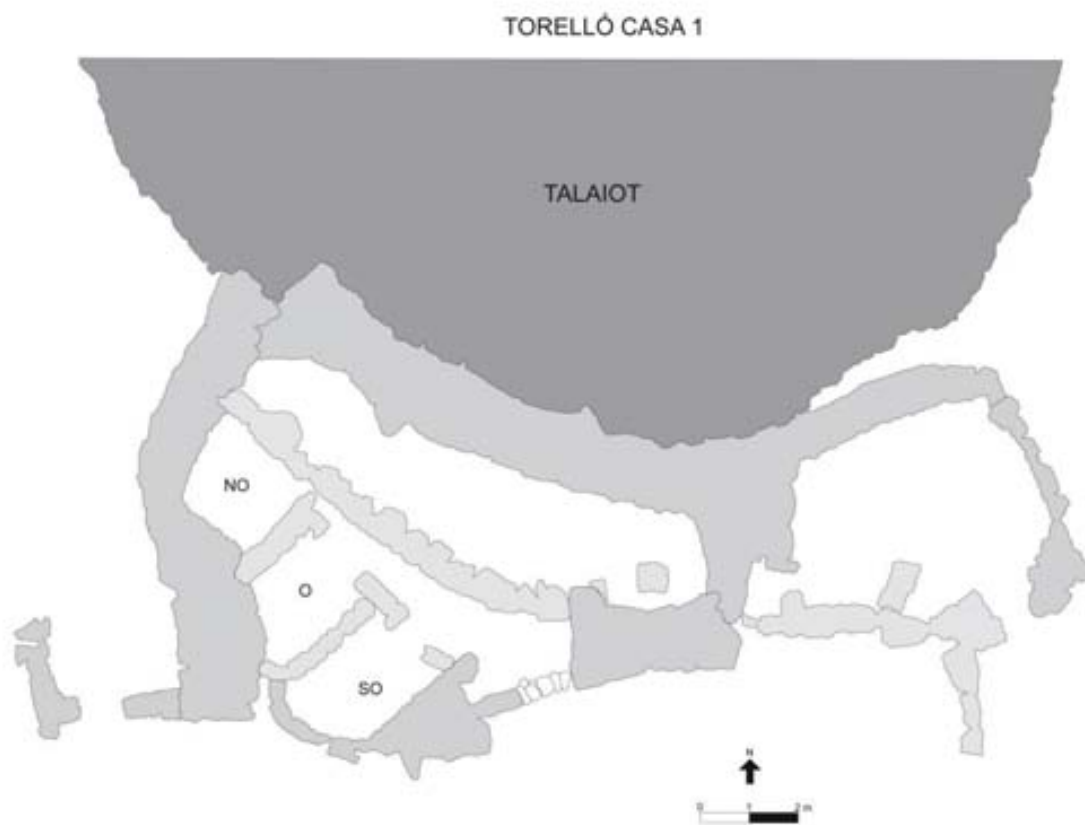
Mapa topogràfic de la zona de Torelló a escala 1:15.000 (IDE Menorca)

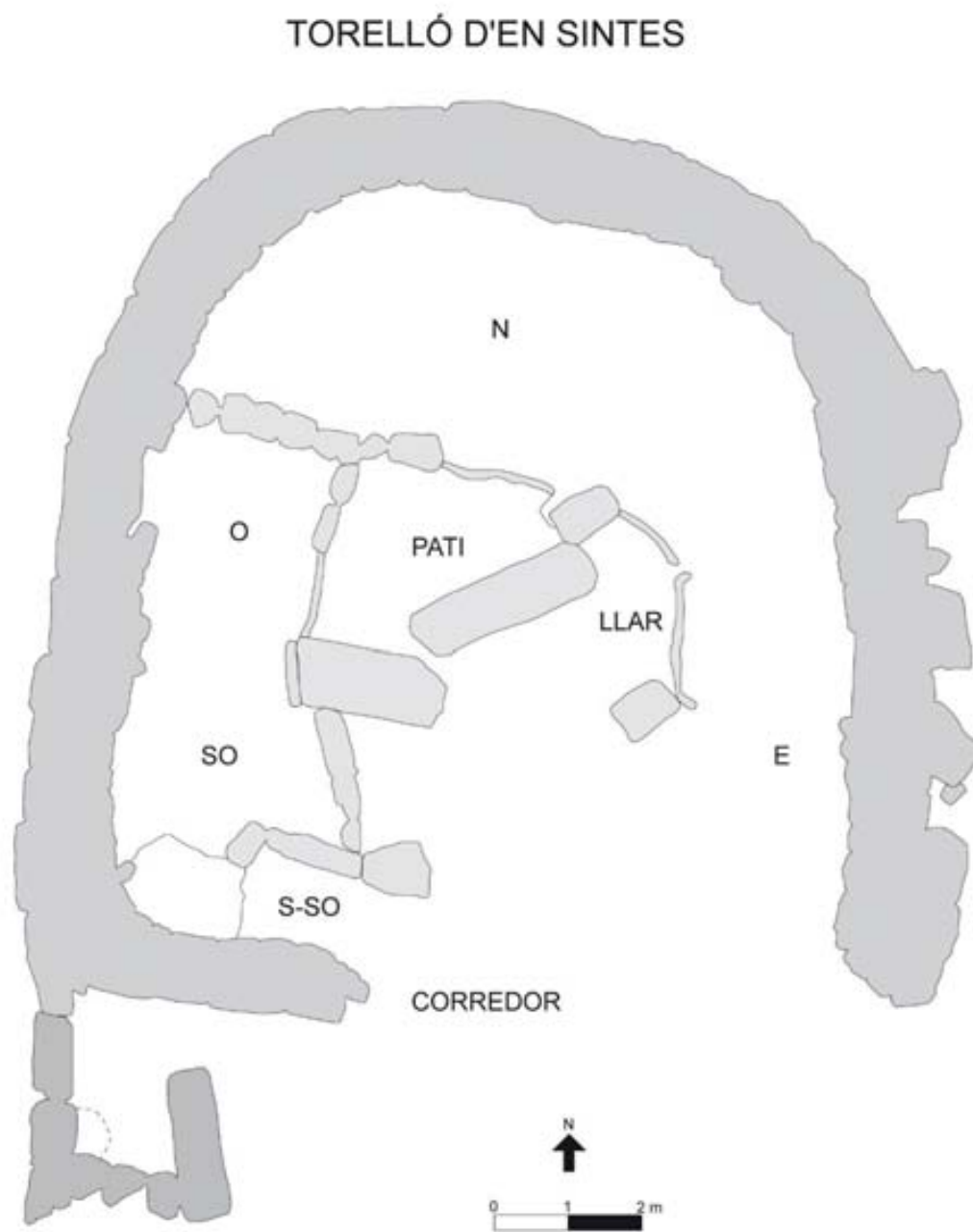
Mapa topogràfic de la zona de Torelló a escala 1:5.000 (IDE Menorca)

Ortofotografia del jaciment de Torelló (IDE Menorca)

Plànol de la Casa 1 (segons Plantalamor, 1991)

Plànol de la casa de Torelló d'en Sintes (segons Plantalamor, 1991)

Fotografies del Talaiot de Torelló del llibre d'E. Cartailhac (1892)

Vista zenital des de la porta del Talaiot de Torelló de la Casa 1

Habitacions de la zona O de la Casa 1 de Torelló

Restes d'estructures de la Casa 1 de Torelló

Habitacions O amb el mur de separació al mig de la Casa 1 de Torelló

Brançal de la porta d'accés a les habitacions O de la Casa 1 de Torelló, amb el rebaix típic d'aquests elements

Habitacions de la zona N de la Casa 1 de Torelló

Habitacions de la zona N de la Casa 1 de Torelló

Mur exterior de la Casa 1 de Torelló, adossat a la paret del talaiot

Estructura circular a la zona excavada als peus del talaiot de Torelló

Sistema de recollida d'aigua de Torelló

Canal per a la recollida d'aigua amb un cocó de decantació i una sitja al jaciment de Torelló

Vista general del Cercle de Torelló d'en Sintes

Vista del pati del Cercle de Torelló d'en Sintes

Enllosat al corredor d'accés al Cercle de Torelló d'en Sintes

Llar de foc excavada a la roca mare i delimitada per dues columnes del Cercle de Torelló d'en Sintes

Façana de l'habitació SO del Cercle de Torelló d'en Sintes

Rebaix al llindar d'accés de l'habitació SO del Cercle de Torelló d'en Sintes

Mur intern de separació entre l'habitació O i l'habitació N del Cercle de Torelló d'en Sintes

Habitació N del Cercle de Torelló d'en Sintes

Pilastra polilítica

Pilastra monolítica

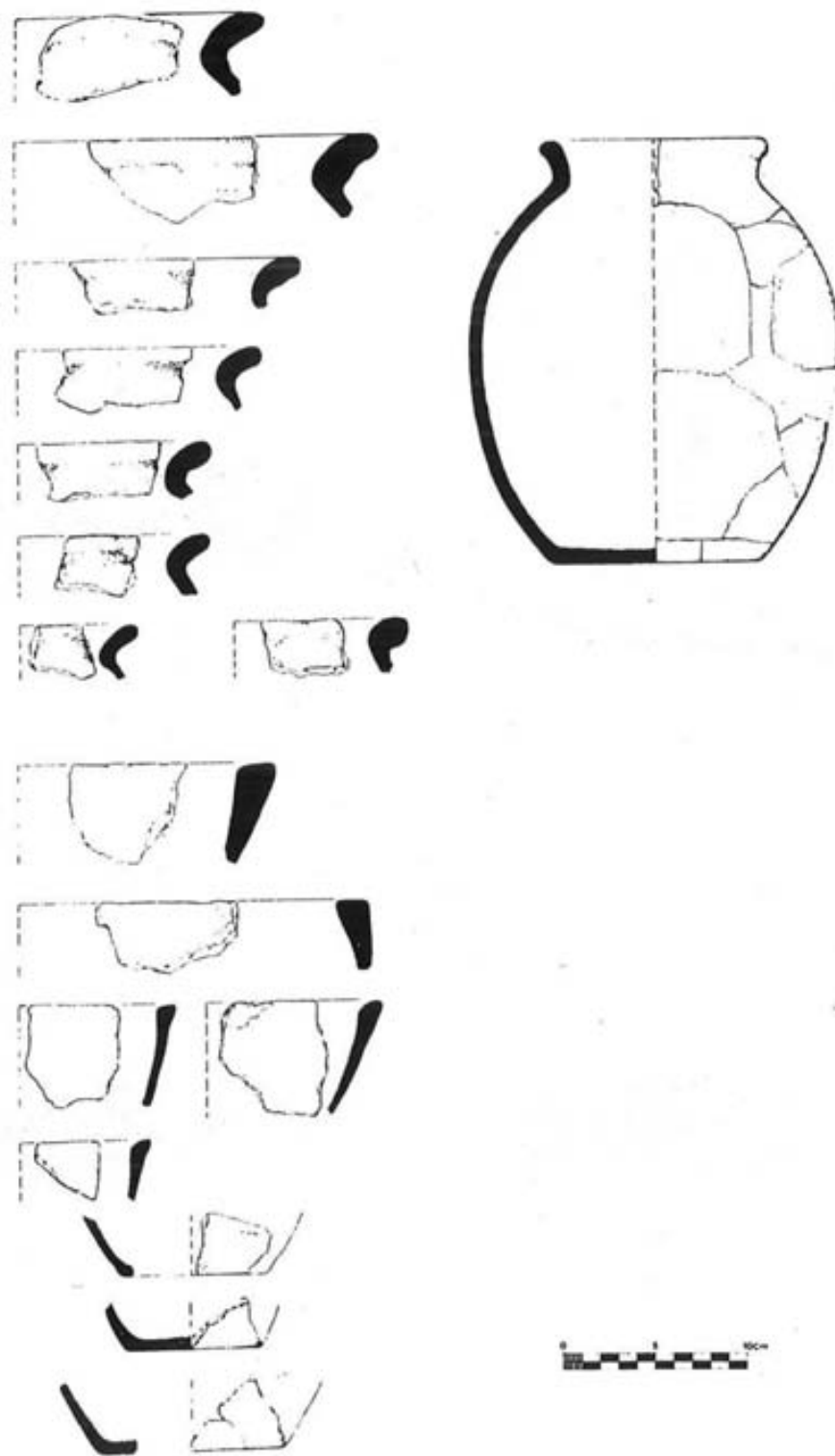
Vista de la zona E del Cercle de Torelló d'en Sintes

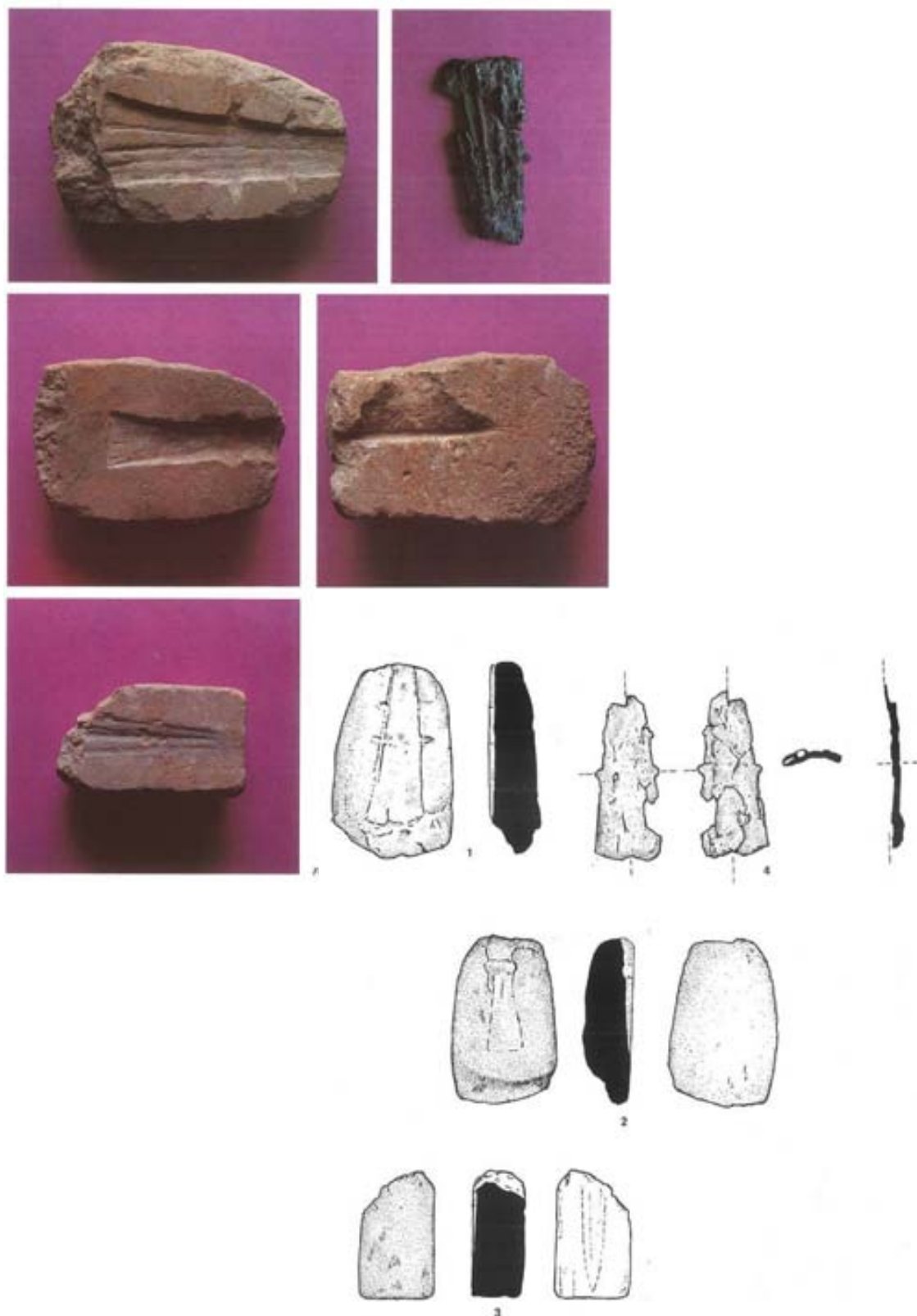
Mur delimitador de doble parament del Cercle de Torelló d'en Sintes

Cisterna a la zona O davant la façana del Cercle de Torelló d'en Sintes

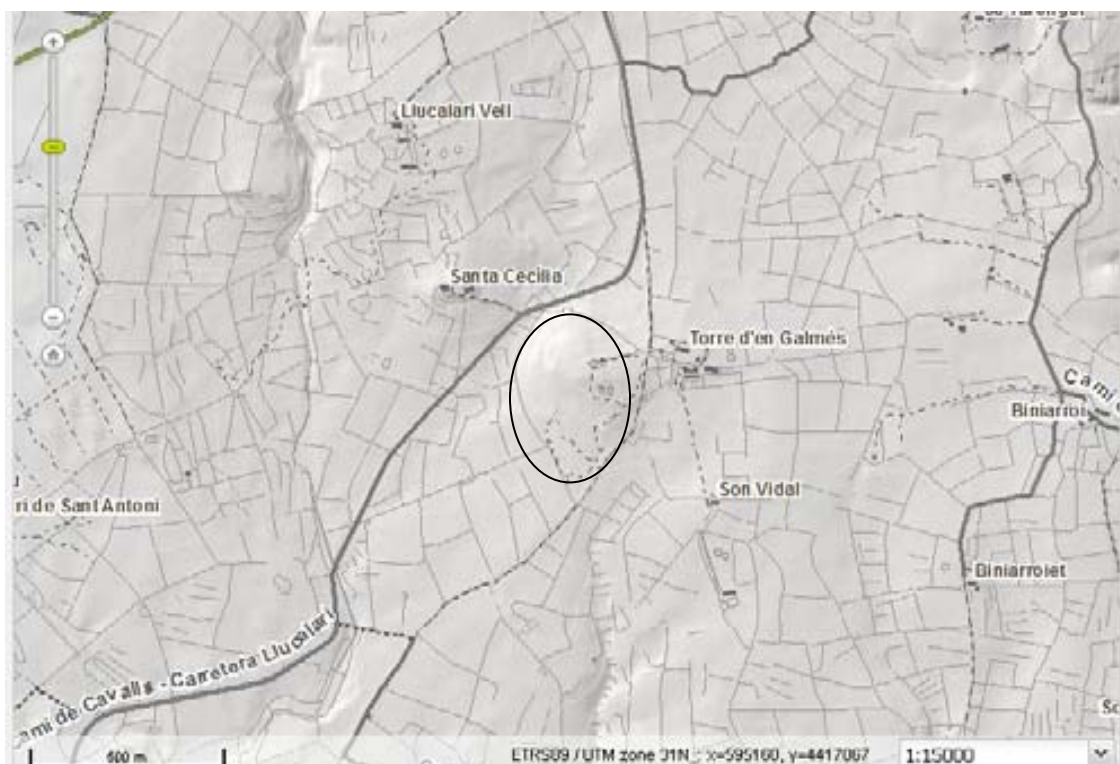
Material de les excavacions del Talaiot de Torelló (Plantalamor, 1991)

Fotografies i dibuixos de motlles de pedra i una d'astal de bronze documentats a les excavacions del Talaiot de Torelló

TORRE D'EN GALMÉS

Mapa topogràfic de la zona de Torre d'en Galmés a escala 1:15.000 (IDE Menorca)

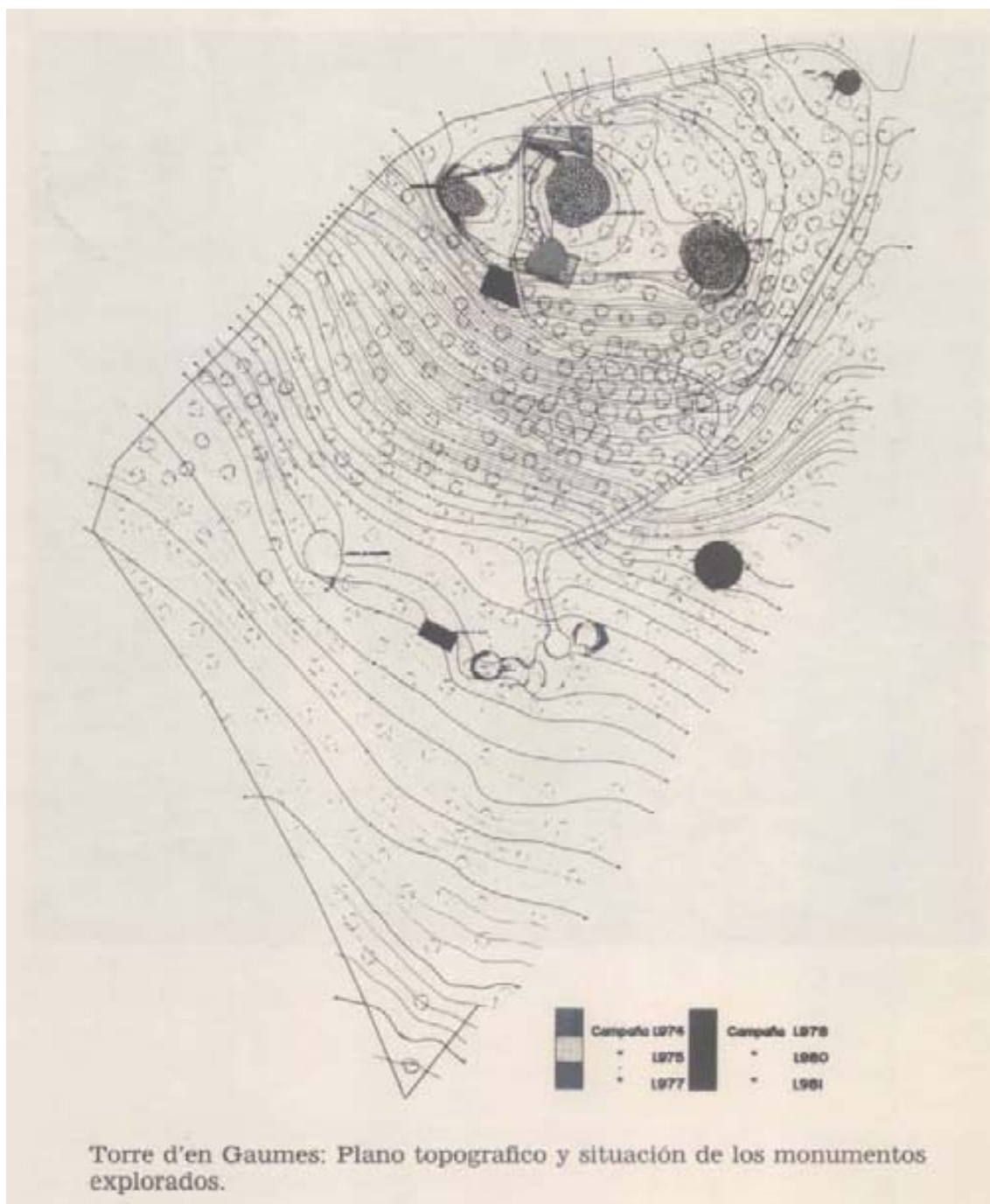
Mapa topogràfic de la zona de Torre d'en Galmés a escala 1:5.000 (IDE Menorca)

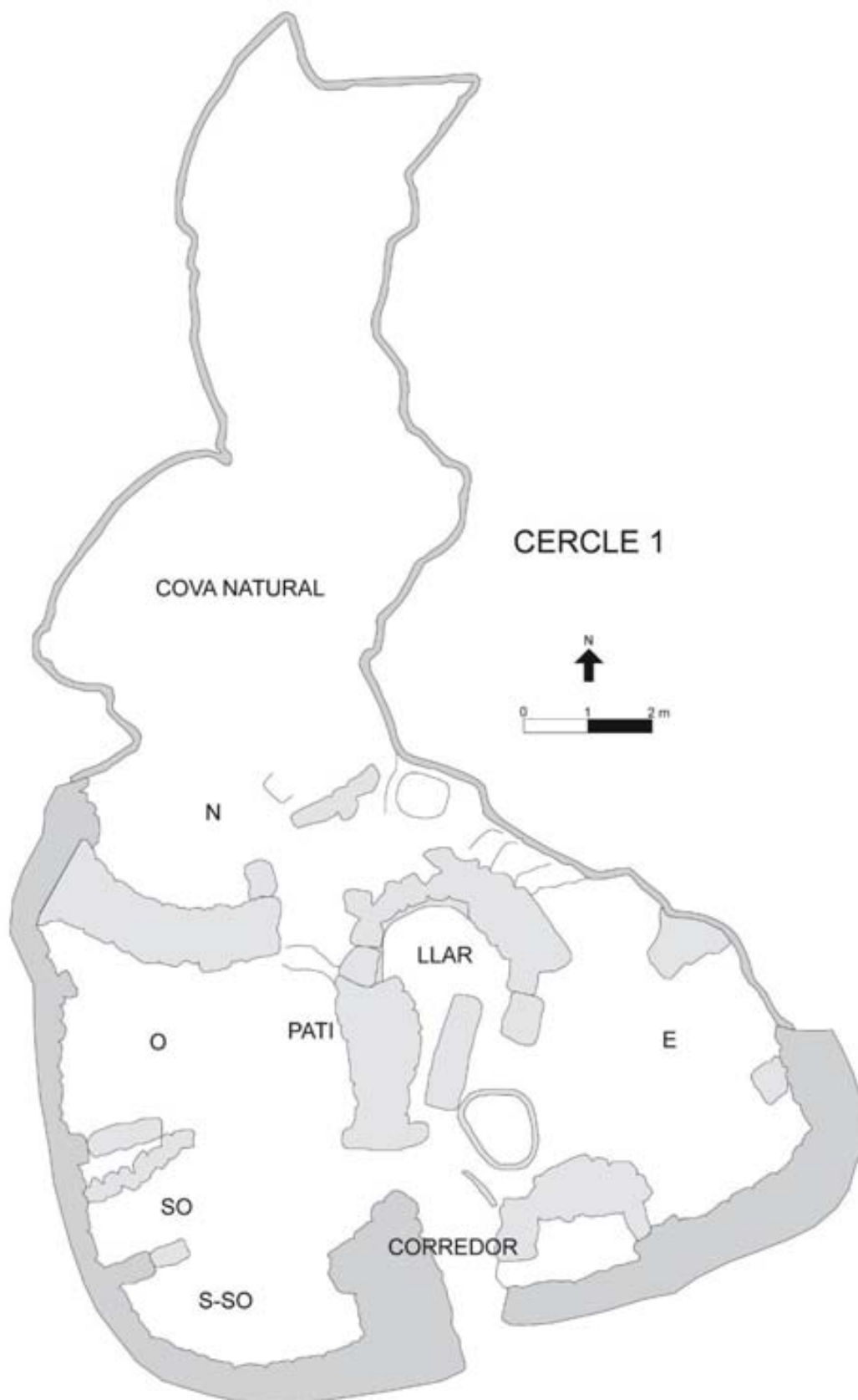
Vista aèria publicada a la memòria del treballs fets per en G. Rosselló Bordoy (1986a)

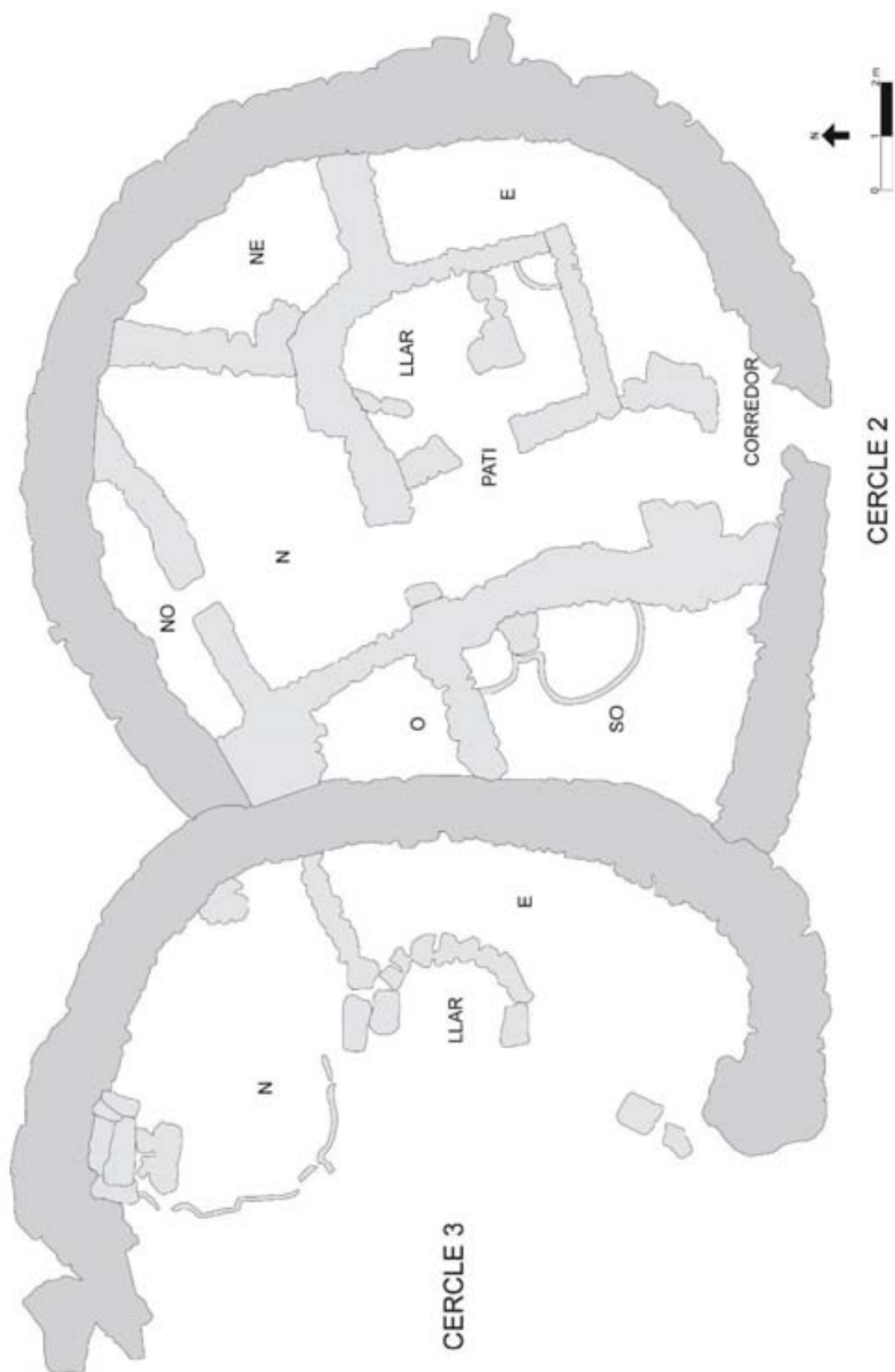
Ortofotografia de Torre d'en Galmés, del 2015 (IDE Menorca)

Plànol publicat per en G. Roselló Bordoy (1986a)

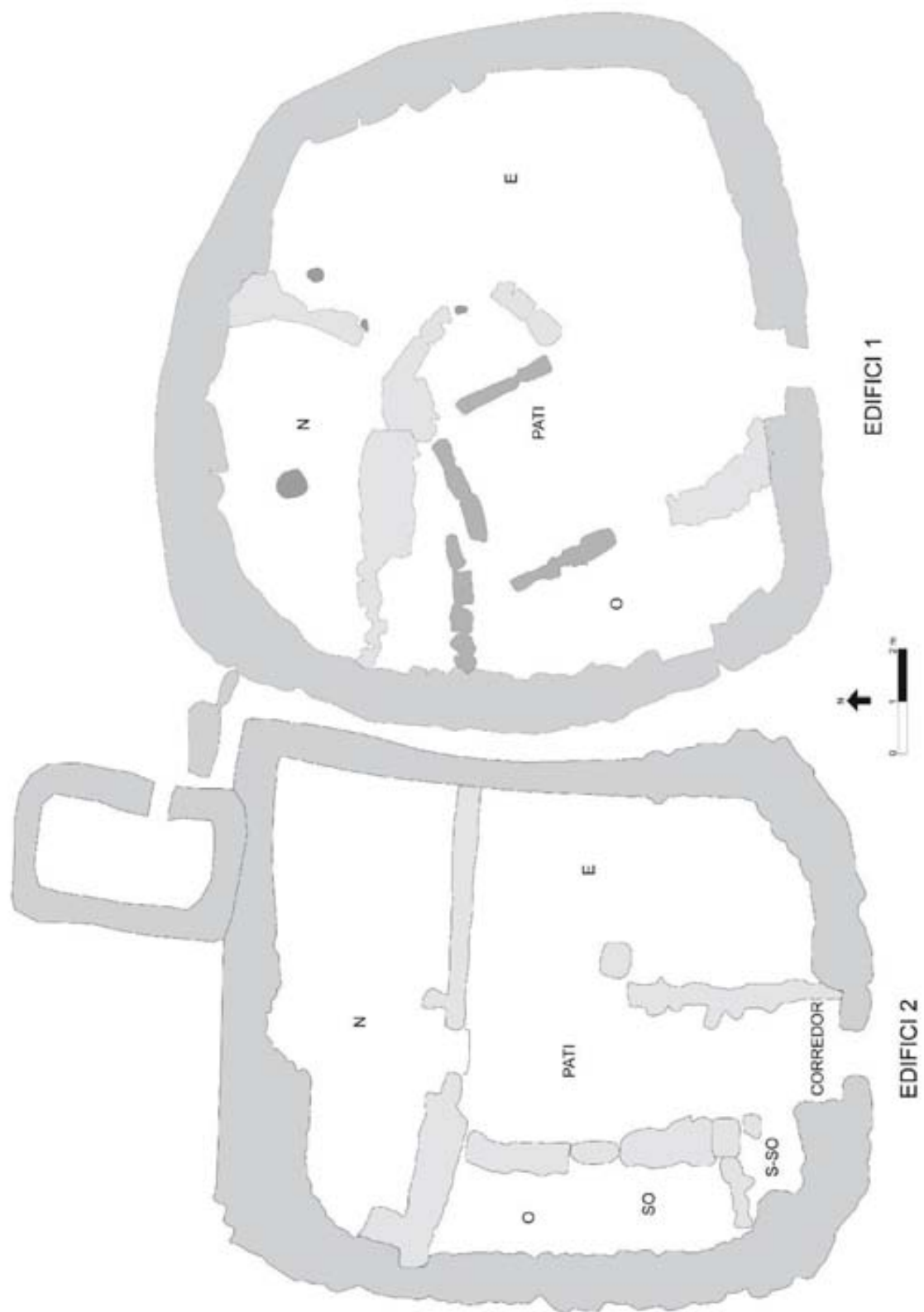
Plànol del Cercle 1 de Torre d'en Galmés (segons Plantalamor, 1991)

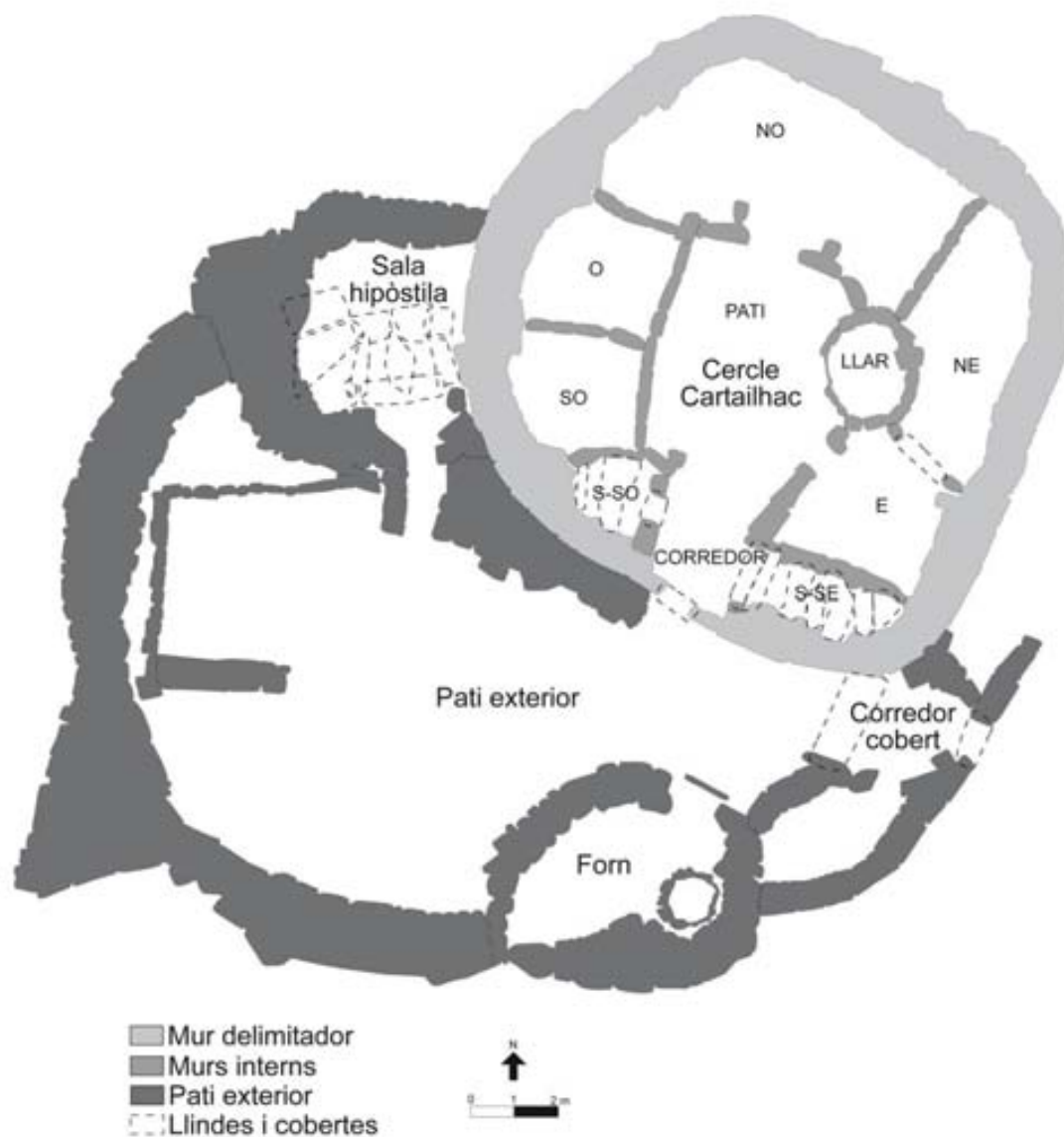
Plànol dels Cercles 2 i 3 de Torre d'en Galmés (segons Plantalamor, 1991)

Plànol dels Cercles 6 i 7 de Torre d'en Galmés (fet en base a Carbonell *et alii*, 2015, i fotografies aèries del Cercle 6, Pati del Cercle 6 i Sala Hipòstila)

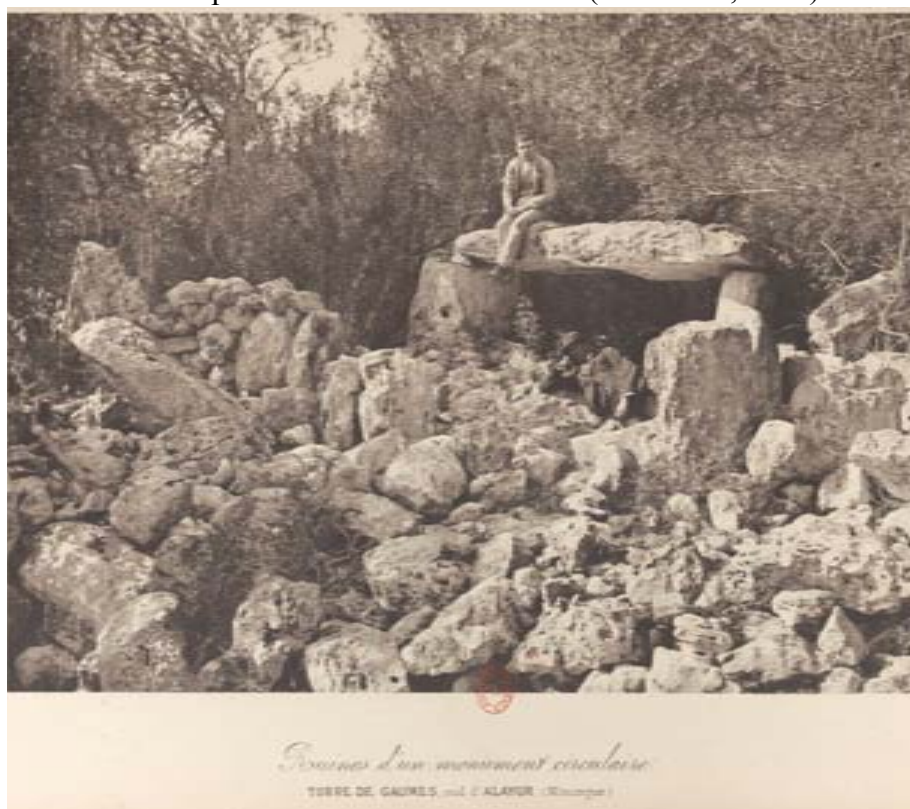
Plànol dels Edificis 1 i 2 de Torre d'en Galmés
(segons Pérez-Juez, 2011, i Juan i Pons, 2007)

Plànol del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés (segons Sintes i Isbert, 2009)

Vista del poblat de Torre d'en Galmés (Cartailhac, 1892)

Corredor d'accés al Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés (Cartailhac, 1892)

Interior del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés (Cartailhac, 1892)

Imatge del Recinte de Taula de Torre d'en Galmés (Cartailhac, 1892)

Panoramica de Torre d'en Gaumes desde el sur (foto G.R.B.)

Vista del poblament de Torre d'en Galmés (Rosselló, 1986a)

El círculo 1 y la cueva natural al fondo (foto V. Matas)

Cercle 1 de Torre d'en Galmés acabat d'excavar (Rosselló, 1986a)

Cercle 2 de Torre d'en Galmés acabat d'excavar (Rosselló, 1986a)

Cercle 3 de Torre d'en Galmés en procés d'excavació (Rosselló, 1986a)

Vista general del Cercle 1 de Torre d'en Galmés

Mur exterior del Cercle 1 de Torre d'en Galmés

Pati, llar de foc i zona E del Cercle 1 de Torre d'en Galmés

Vista del pati cap a la zona N amb la cova natural del Cercle 1 de Torre d'en Galmés

Façana del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Detall de l'adossament del Cercle 2 al Cercle 3 de Torre d'en Galmés

Pati amb murs romans i llar de foc del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Pati amb murs romans del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Zona del pati amb cisterna a l'angle SE del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Vista de la zona O des del pati del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Zona O del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Coll de la cisterna de la zona O del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Zona E del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Zona N del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Columna SO del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Mur exterior del Cercle 2 de Torre d'en Galmés

Vista general del Cercle 3 de Torre d'en Galmés

Llar de foc del Cercle 3 de Torre d'en Galmés

Petit tancat del Cercle 3 de Torre d'en Galmés

Vista aèria del conjunt dels Cercles 6 i 7 i Sala Hipòstila de Torre d'en Galmés abans dels treballs d'excavació (PAC)

El mateix conjunt de Torre d'en Galmés l'estiu del 2014 (Amics del Museu de Menorca)

Façana del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Pati del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Llar de foc acabada d'excavar del Cercle 6 de Torre d'en Galmés (Lara, 2008)

Llit de l'habitació N del Cercle 6 de Torre d'en Galmés (Lara, 2008)

Braser del Cercle 6 de Torre d'en Galmés (Lara, 2008)

Braser del Cercle 6 de Torre d'en Galmés amb protecció per a la seva conservació (Lara, 2008)

Habitació SO del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Llindar amb rebaix del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Porta d'accés a l'habitació N del Cercle 6 de Torre d'en Galmés, amb els cocons al seu davant

Columna amb marques del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Zona E del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Porta d'accés a l'habitació NE del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Adossament del Cercle 6 al mur exterior del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Corredor, parcialment cobert, d'accés a la Sala Hipòstila i pati exterior del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Vista de les columnes i la coberta de la Sala Hipòstila de Torre d'en Galmés

Adossament de pilastres al mur exterior del Cercle 6 de Torre d'en Galmés, per sostenir les lloses de la coberta de la Sala Hipòstila

Coberta sobre el mur E de la Sala Hipòstila de Torre d'en Galmés

Adossament de la Sala Hipòstila al mur exterior del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Vista general del pati exterior del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Petita habitació dins el pati exterior del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Possible pou dins el pati exterior del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Àmbit O del pati exterior del Cercle 6 de Torre d'en Galmés

Cercle 7 de Torre d'en Galmés abans d'iniciar el treballs d'excavació
(Amics del Museu de Menorca)

Cercle 7 de Torre d'en Galmés després de la seva excavació i restauració
(Amics del Museu de Menorca)

Corredor enllosat que dona accés a la porta del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Porta d'entrada al Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Llar de foc del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Pica al corredor del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Porta amb llinda de l'habitació S-SO del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Habitacions O del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Fornícules de l'habitació SO del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Vista del pati del Cercle 7 de Torre d'en Galmés acabat d'excavar
(Amics del Museu de Menorca)

Habitació NO del Cercle 7 de Torre d'en Galmés (Amics del Museu de Menorca)

Habitació NE del Cercle 7 de Torre d'en Galmés (Amics del Museu de Menorca)

Habitació SE del Cercle 7 de Torre d'en Galmés acabada d'excavar
(Amics del Museu de Menorca)

Mur intern que separa les habitacions NE i NO del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Accés a l'habitació NE del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Mur exterior O del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Enterraments documentats al pati central del Cercle 7 de Torre d'en Galmés (Amics del Museu de Menorca)

Àmbit SE del Cercle 7 de Torre d'en Galmés durant el procés d'excavació (Amics del Museu de Menorca)

Imatges de materials documentats durant l'excavació del Cercle 7 de Torre d'en Galmés (Amics del Museu de Menorca)

Porta d'accés al conjunt del pati exterior i Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Pati exterior del Cercle 7 de Torre d'en Galmés acabat de restaurar

Sitja dins el pati exterior del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Àmbit 1 del pati exterior del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Àmbit 2 del pati exterior del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Àmbit 3 del pati exterior del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Vista aèria del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés i el seu pati exterior acabats d'excavar i restaurar (PAC)

Vista del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés des del N

Façana del corredor d'accés al conjunt del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Façana del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Vista del pati central del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Llar de foc del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Façana de l'habitació S-SO del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Habitacions O del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Rebaix al llindar d'accés a l'habitació SO del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Fornícula de l'habitació SO del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Mur de separació entre les habitacions O del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Porta d'accés a l'habitació N del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Vista des de l'interior de la porta de l'habitació N
del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Habitació N amb llit del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Habitació E del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Interior de l'habitació S-SE del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Porta d'accés a l'habitació NE del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Habitació NE amb llit del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Diverses pilastres polilítiques del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Forats quadrangulars al pati del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Corredor d'accés al conjunt del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Mur exterior del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés vist des del N

Part de la façana i porta d'accés a la Sala Hipòstila adossada al Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Interior de la Sala Hipòstila del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Forn localitzat al pati exterior del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Habitació de planta quadrangular del pati exterior del Cercle Cartailhac de Torre d'en Galmés

Vista aèria del conjunt format pels Edificis 1 i 2 de Torre d'en Galmés

Façana de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

Pati-habitació rectangular de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

Zona O de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

Zona E de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

Llar de foc de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

Accés a l'habitació N de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

Habitació N de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés amb l'estructura de combustió i les sitges (Amics del Museu de Menorca)

Estructura de combustió localitzada a l'habitació N de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés
(Amics del Museu de Menorca)

Sitges de la zona N de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

Canal i boca de sitja de la zona N de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés

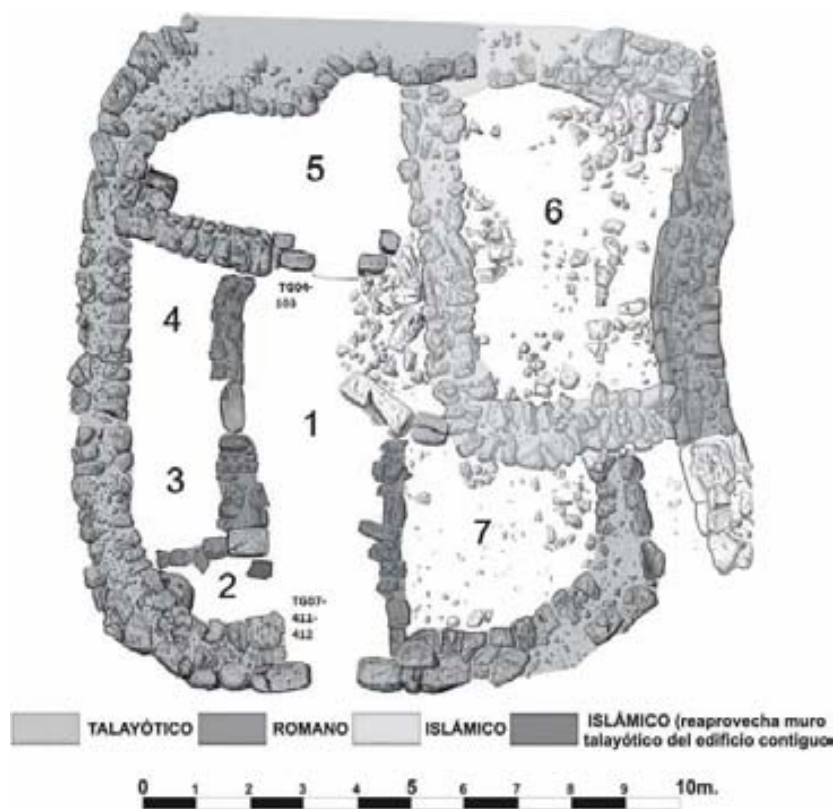
Llar de foc de l'Edifici 1 de Torre d'en Galmés vista des de l'E

Façana de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Edifici 2 l'any 2007 (Perez-Juez i Goldberg, 2011)

Plànol de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés amb els diferents moments constructius (Perez-Juez i Goldberg, 2011)

Zona O de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Porta d'accés a l'habitació N de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Porta de l'habitació N de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés vista des de l'interior

Habitació N de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Columnes on s'hauria de situar la llar de foc de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Mur exterior l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés vist des de l'O

Petit corredor que separa l'Edifici 1 de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Habitació S-SO de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

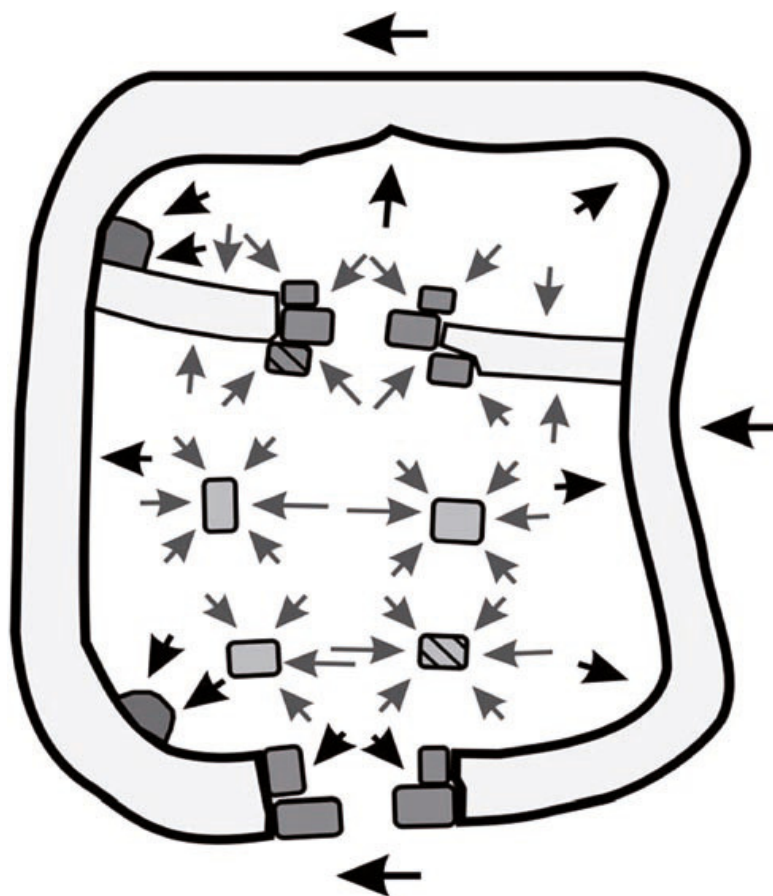
Habitacions O de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

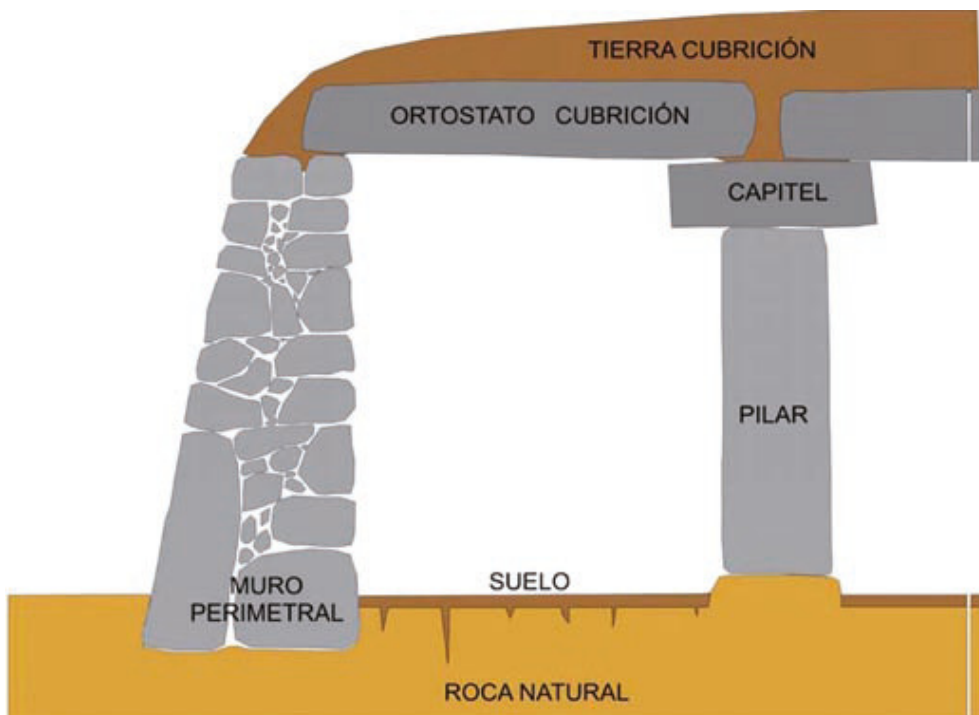
Façana de la cuina islàmica documentada a l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Vista de l'interior de la cuina islàmica de l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés

Esquema del repartiment de forces proposat per l'equip de Boston University per tal de suportar la coberta de l'Edifici 2 (Pérez-Juez, 2011)

Esquema de com es cobriria l'Edifici 2 (Pérez-Juez, 2011)

Sistema de recollida d'aigua de Torre d'en Galmés

Cova reaprofitada com a cisterna dins el sistema de recollida d'aigua de Torre d'en Galmés

Sitja del sistema de recollida d'aigua de Torre d'en Galmés

Porta del primer tram de murada del poblat de Torre d'en Galmés

Murada sud de Torre d'en Galmés

Tram de la murada sud de Torre d'en Galmés corresponent a la unió entre els patis exteriors dels Cercles 6 i 7

Tram de la murada sud de Torre d'en Galmés

Porta d'accés caiguda de la murada sud de Torre d'en Galmés

Ceràmica impressa

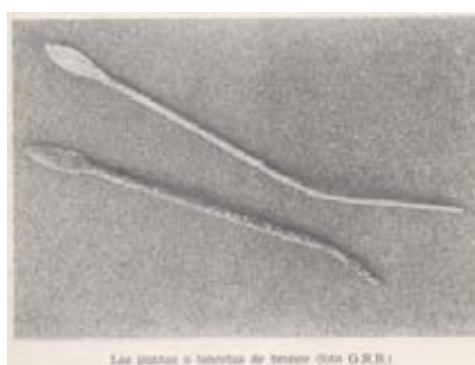

El nivell de abandonament del cercle nº 2

Materials procedents de les excavacions dels cercles de Torre d'en Galmés (Rosselló, 1986a)

Ceràmica impressa aparellada a la base

Les puntes o laberils de bronze (ota G.R.B.)

Materials procedents de l'excavació del recinte de taula de Torre d'en Galmés, on destaca la troballa de la figura de la divinitat egípcia Imhotep (Rosselló, 1986a)

**TORRE D'EN GALMÉS: CERCLE 7
MATERIAL TALAIÒTIC**

Gran vas talaiòtic durant la seva troballa *in situ* i una volta restaurat procedent del Cercle 7 de Torre d'en Galmés

Olla Talaiòtica carenada amb decoració incisa

Vas de fons alt

Vas troncocònic amb decoració incisa

Capfoguers d'argila documentats a la llar de foc

**TORRE D'EN GALMÉS: CERCLE 7
MATERIALS CLÀSSICS**

Bol púnic ebusità

Urna púnica ebusitana

Gerra púnica ebusitana

Skyphos grec

Bol campanià

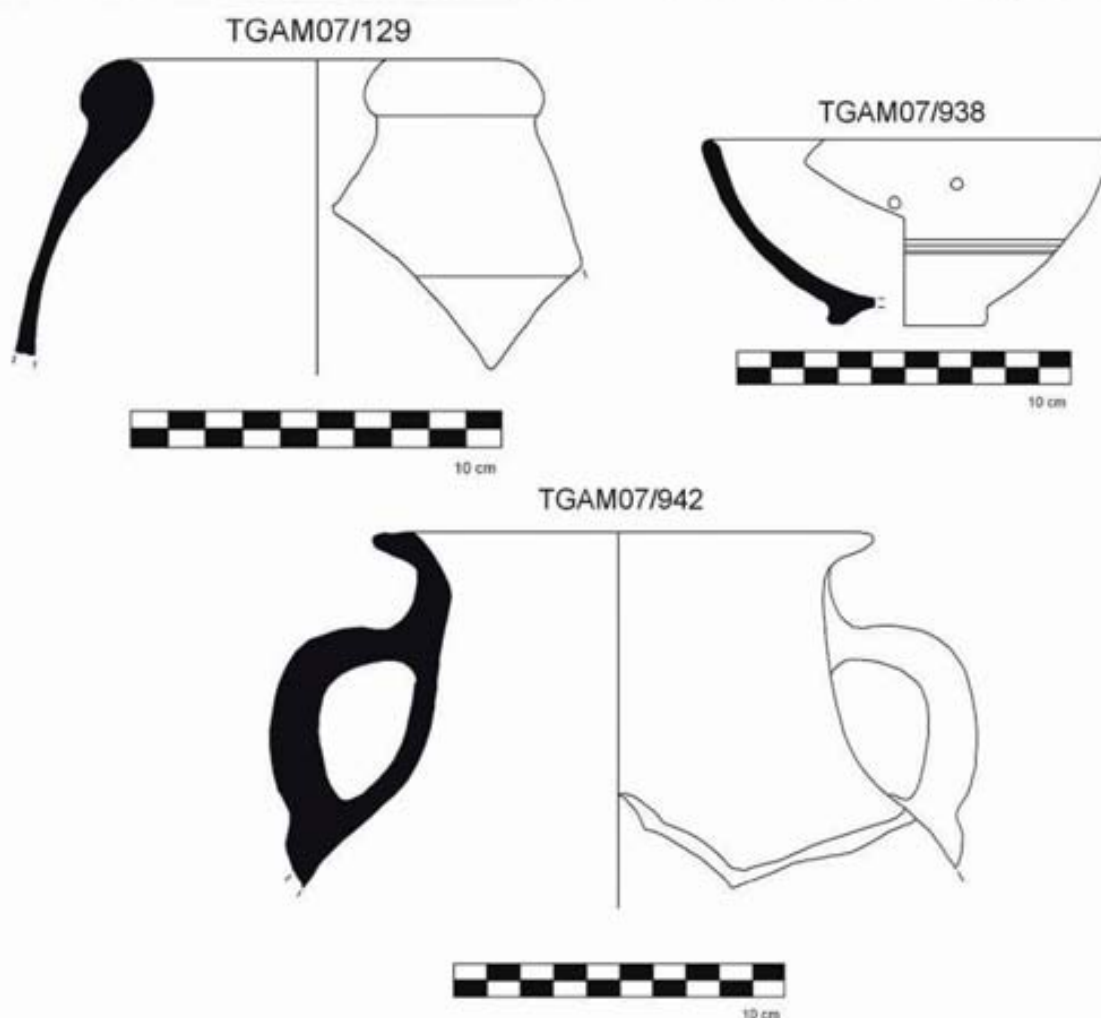

Kalathos ibèric

Torre d'en Galmés, Cercle 7: material talaiòtic

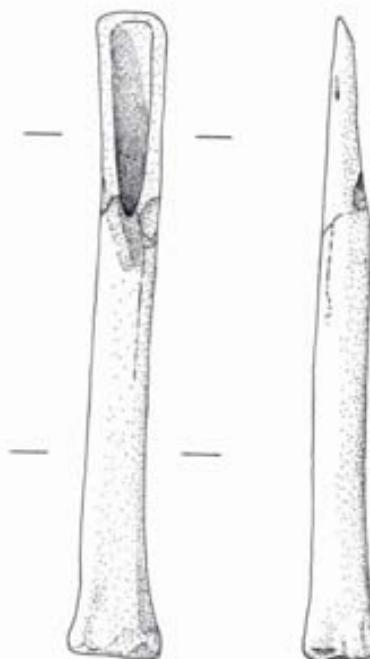
Torre d'en Galmés, Cercle 7: Material púnic

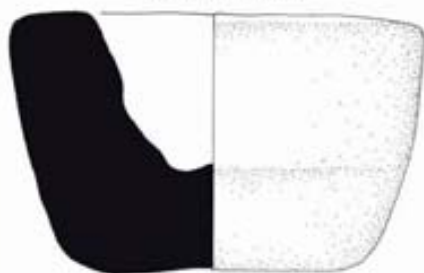
Torre d'en Galmés, Cercle 7: material divers

TGAM07/1266

TGAM07/1273

TGAM07/1281

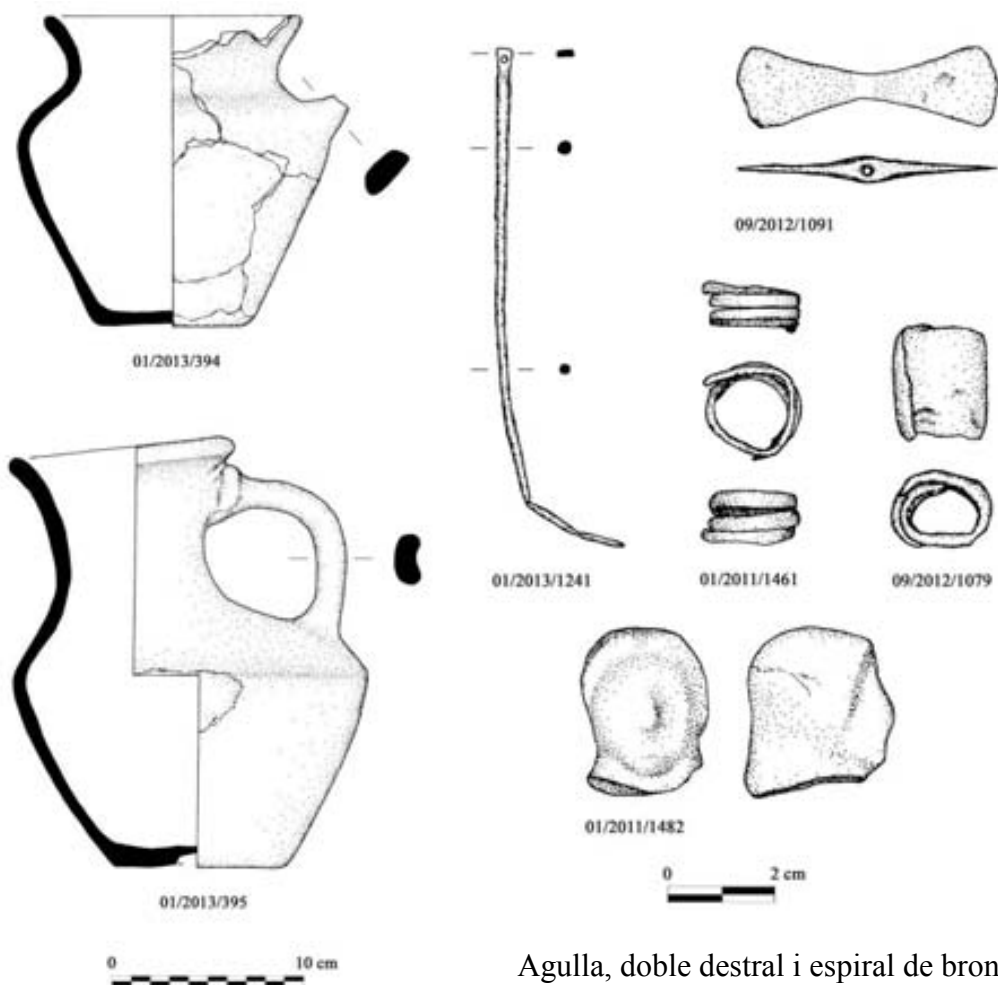
TGAM07/1265

TGAM06/864

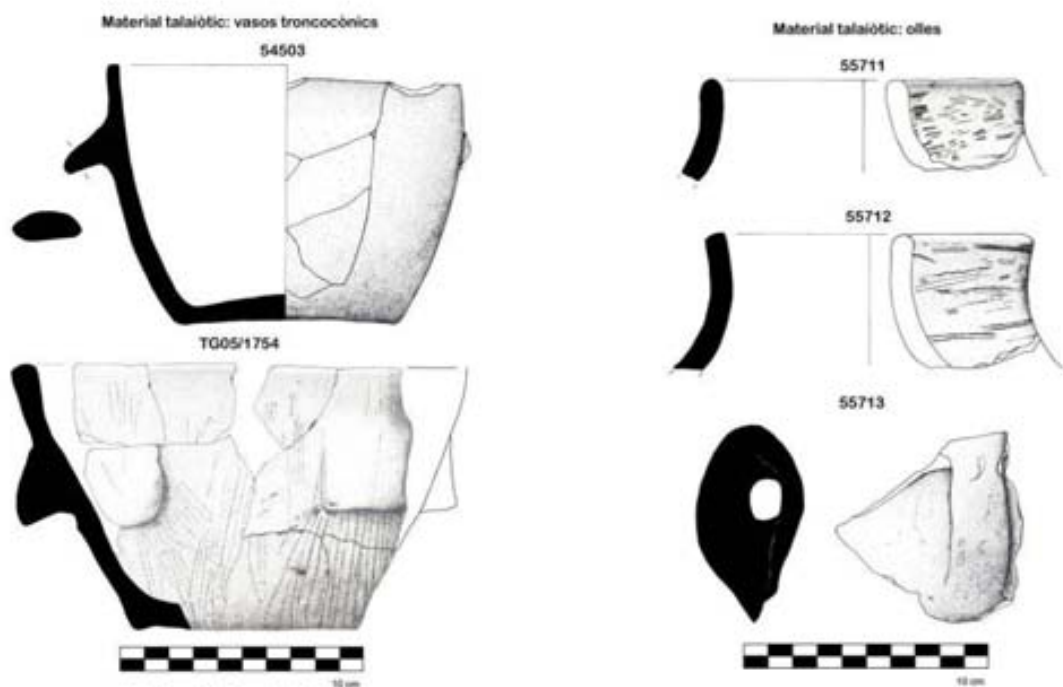
MATERIAL DEL PATI EXTERIOR DEL CERCLE 7

Olla globular i askos

Agulla, doble destal i espiral de bronze
Làmina de plom
Cap de figura antropomorfa d'argila

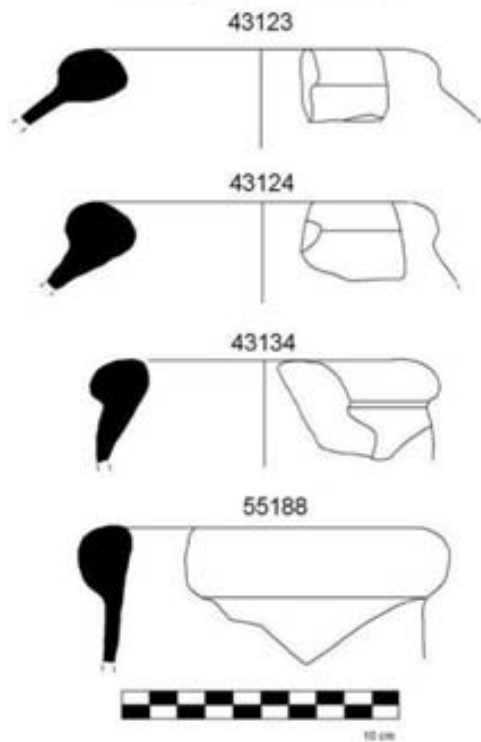
TORRE D'EN GALMÉS: EDIFICI 1 MATERIAL TALAIÒTIC

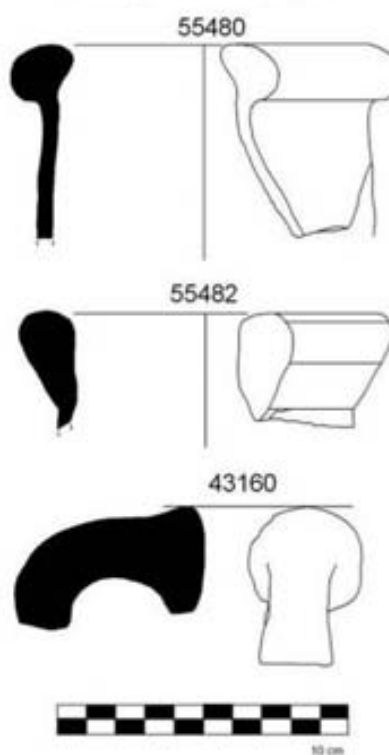
Vas troncocònic d'on s'han extret les mostres d'oli de llentiscle

TORRE D'EN GALMÉS: EDIFICI 1 MATERIAL PÚNIC EBUSITÀ

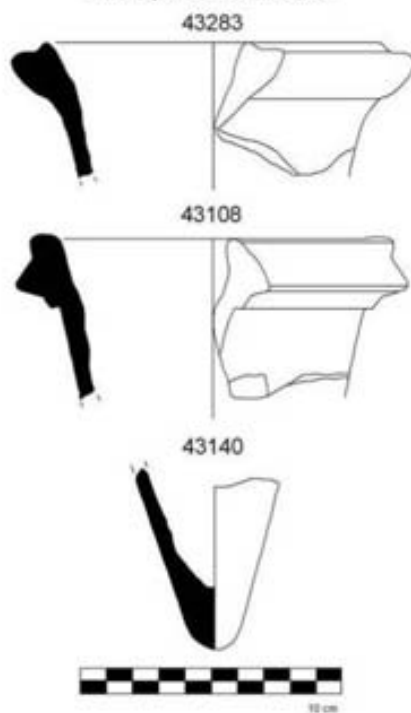
Material púnic ebusità: àmfores 1

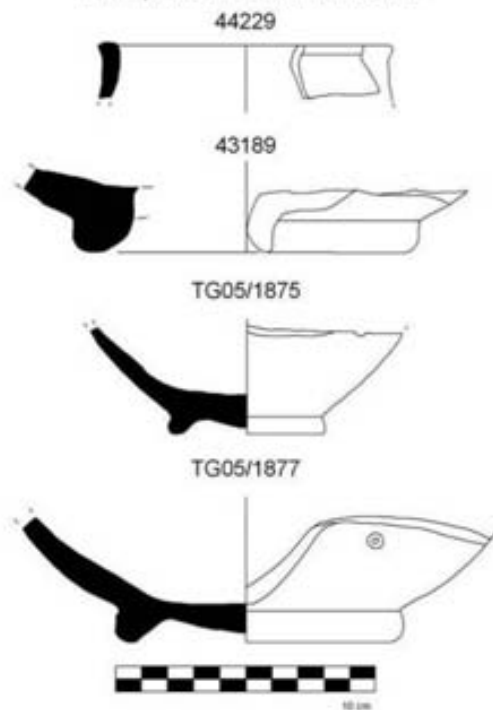
Material púnic ebusità: àmfores 2

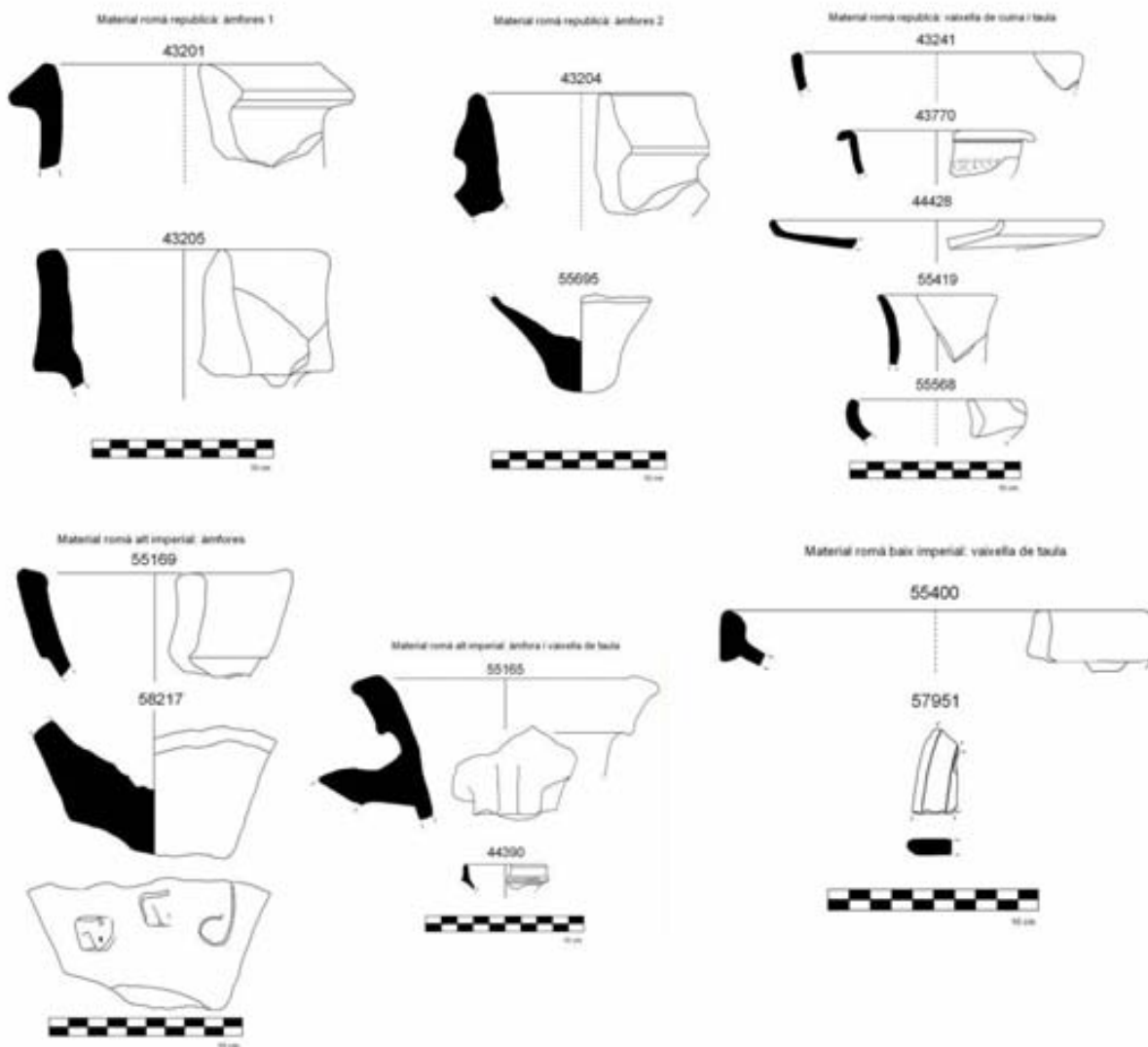
Material púnic ebusità: àmfores 3

Material púnic ebusità: vaixel·la de taula i cuina

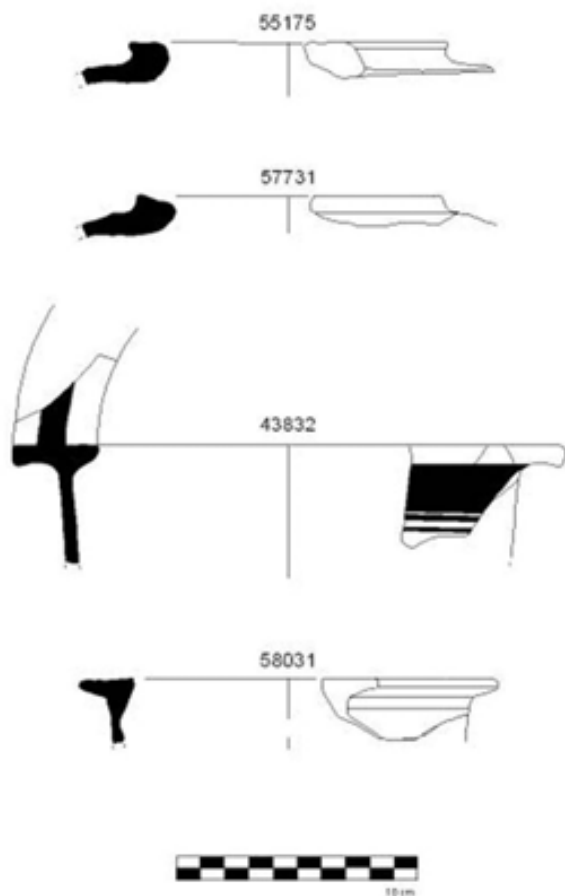
TORRE D'EN GALMÉS: EDIFICI 1 MATERIAL ROMÀ

Monedes romanes d'època romana alt imperial (segle I dC)

TORRE D'EN GALMÉS: EDIFICI 1 MATERIAL IBÈRIC, GREC i PÚNIC NORD AFRICÀ

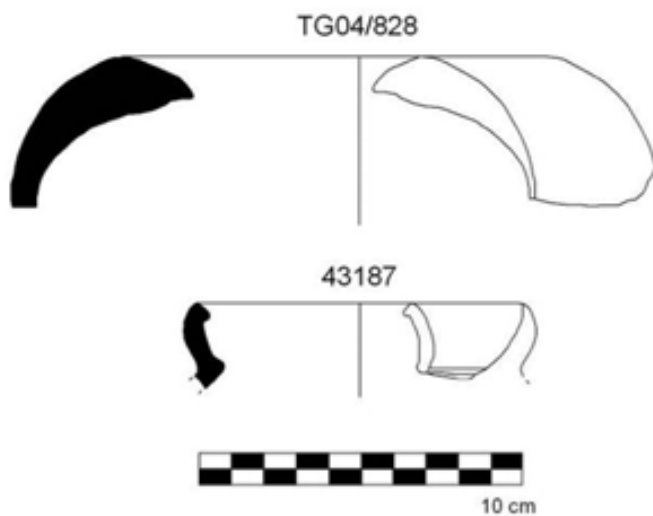
Material ibèric: àmfores i kalathos

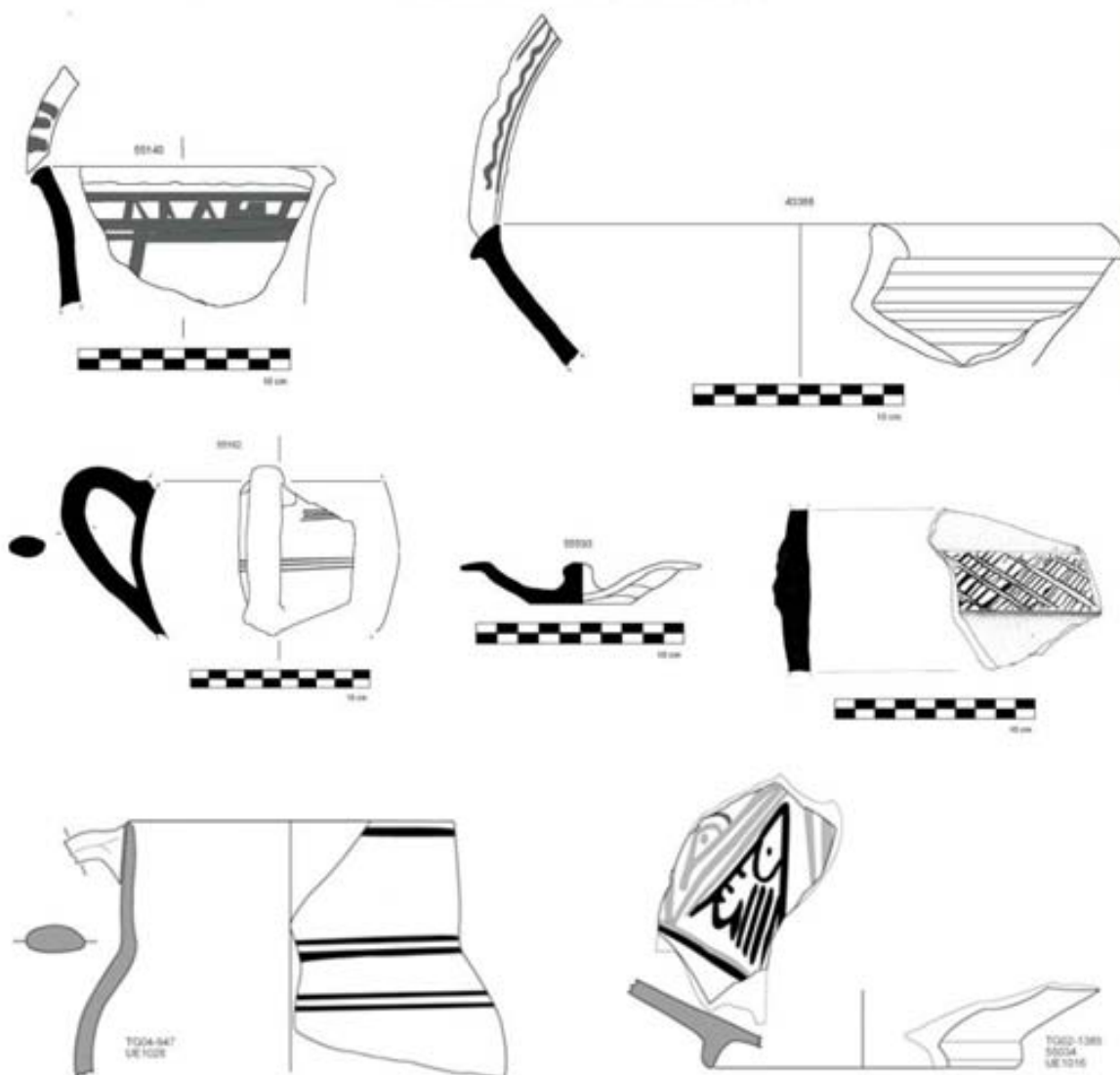
Material ibèric: vaixella de taula emporitana

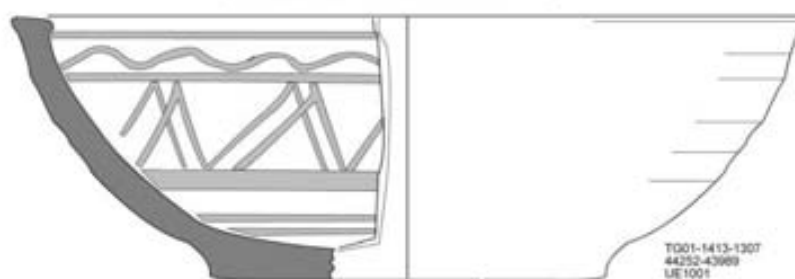
Material púnic africà: àmfora i cassola

TORRE D'EN GALMÉS: EDIFICI 1 MATERIAL ISLÀMIC

(Dibuixos Helena Kirchner)

(Dibuix Helena Kirchner)

TORRE D'EN GALMÉS: EDIFICI 2

Foto 4. Anverso y reverso de un denario republicano acuñado en Roma en el año 86 a.C.

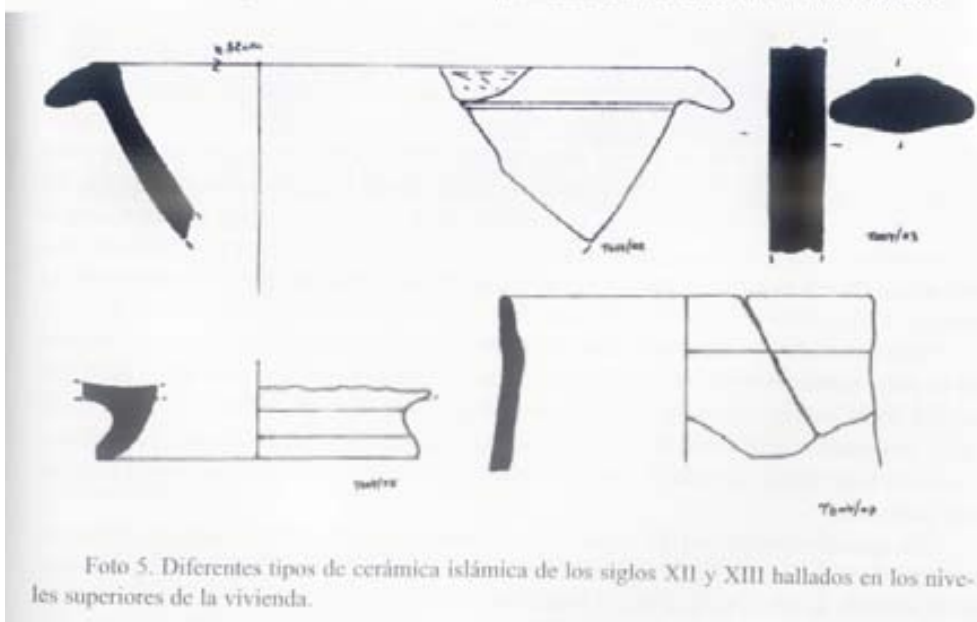

Foto 5. Diferentes tipos de cerámica islámica de los siglos XII y XIII hallados en los niveles superiores de la vivienda.

Material recuperats a l'Edifici 2 de Torre d'en Galmés (Pérez-Juez *et alii*, 2007)